Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

10 апрели соли 2002. Чоршанбе № 26 (12769)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 18.30 имзо гардид.

Пазирой дар қароргоҳи Оқсарой

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 5 апрел дар қароргоҳи Оқсарой ҳайати вакилони конгрессменҳоро тахти сарпарастии узви Кумита оид ба муносибатҳои байналхалқии палатаи намояндагони Конгресси ИМА, раиси зеркумита оид ба масъалаҳои кайҳон ва аэронавтикаи Кумита оид ба илм Д. Роурбахер пазируфт.

Баъди воқеаҳои 11 сентябр рушди муносибатҳои ӯзбекистониву амрикой назаррас пурзӯр гаштанд. Зарур аст қайд намоем, ки ба он ҷонибдории қатъии Ӯзбекистон Иёлоти Муттаҳидаи Амрико ва муборизаи он ба муқобили терроризми байналхалқӣ сабаб гардид.

Пайваста афзудани шумораи ҳайати вакилони Конгресси ИМА, ки ба мамлакати мо сафар мекунад, боз як нишонаи собитқадамона таҳким ёфтани равобити ӯзбекистониву амрикой ба ҳисоб меравад.

Ҳангоми мулоқот конгрессменҳо ба Ислом Каримов барои ҷонибдории муоҳидаи байналхалқии зиддитеррористӣ миннатдорӣ изҳор намуданд.

Дар рафти сӯҳбат оид ба рушди минбаъдаи ҳамкорӣ байни давлатҳоямон, муаммоҳои амнияти минтақавӣ ва дигар масъалаҳо мубодилаи афкор ба амал омад, ки ҷонибҳо ба он майлу шавқ доштанд.

(ЎзА).

Ҷараёни дигаргунсозиҳо ва навсозиҳо нобозгаштанд

Суханронии Президент Ислом Каримов дар иҷлосияи ҳаштуми Олий Маҷлис

Ассалому алайкум, вакилони халқи мӯҳтарам!

Дӯстони азиз!

Яке аз масъалаҳои муҳиме, ки ба муҳокимаи иҷлосияи кунунии Олий Маҷлис гузошта шудааст, бо натиҷаҳои раъйпурсие алоқаманд мебошад, ки 27 январи соли кунун гузаронда шуд ва ҳамчунин ба ҳаёт татбиқ кардани он алоқаманд мебошад.

Агар бигӯем, ки имрӯзҳо ин вазифа масъалаи ниҳоят умда дар ҳаёти сиёсии мамлакат мебошад, ягон муболиғае намебуд.

Аз маврид истифода бурда, зарур меҳисобам оид ба ин масъала фикру мулоҳизаҳои худро баён созам.

Пеш аз он ки дар ин бора мубодилаи афкор намоем ва аз он хулосаи даркорӣ бардорем, ба пиндорам, ҷоиз аст ба як қатор масъалаҳо бори дигар баргардем.

Аввало, барои чӣ ва ба кадом мақсад раъйпурсии умумихалқӣ гузаронда шуд.

Дуюм, раъйпурсӣ чиро нишон дод, кадом нуқтаи назари мардумамонро он ифода намуд.

Бо назардошти он **масъалаи сеюм** ба миён меояд: натиҷаҳои раъйпурсӣ дар ҳаётамон чӣ тавр акс меёбад, ба кадом натиҷаҳои амалӣ он оварда мерасонад.

Моҳияти ин вазифаҳоро дар худ тасаввур накарда, ҳамчунин бидуни афкори шаҳрвандон, ки онҳо дар рафти раъйпурсӣ ифода карданд, корҳои мураккабу масъулиятнокро оид ба ҳаёт татбиқ намудани азму иродаи онҳо иҷро кардан осон нест.

Махсусан бояд он чизро зикр намуд, ки ягон кас он чизро инкор карда наметавонад, ки барои рушди мамлакатамон онҳо то чӣ андоза муҳиманд, ба тамоми соҳаҳои ҳаётамон ду масъалае, ки ба раъйпурсӣ барои муҳокимаи умумихалқӣ пеш гузошта шуда буданд, чӣ гуна таъсири бузург мерасонанд. Ва он маҳз масъалаи дар даъвати минбаъда интихоб кардани парлумони дупалатагӣ ва тағйир додани мӯҳлати конститутсионии ваколати Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон аз панҷ ба ҳафт сол мебошанд.

Дар айни замон, ба пиндорам, бисёриҳо маро дар ин бобат ҷонибдорӣ мекунанд, ки моҳияти раъйпурсии гузашта аз чӣ иборат асту он ба ҳаёти ояндаамон чӣ гуна таъсир мерасонад, муҳим буда, он танҳо бо ин ду масъала маҳдуд намегардад.

Ба ҳамаи мо он чиз возеҳу равшан бошад, ки дар мамлакатамон ба рӯи об баровардани раъйпурсӣ, чун дигар ҳамин гуна тадбирҳои умумихалқӣ, ки дар давлати дилхоҳи демократӣ гузаронда мешаванд, гуфтан мумкин аст, ки минбари азму иродаи озоди шаҳрвандон, муносибати онҳо ба ислоҳотҳои амалигардондаистода ва оянда мебошад.

Бо дигар суханон гӯем, вай минбари азму иродаи халқ нисбати саъю кӯшиши мо оиди муназзам идома додан ва минбаъда амиқ гардондани ислоҳотҳои доманадор гардида, самтҳо ва усулҳои амалӣ гардондани онҳоро аниқ муайян мекунад.

Имрӯзҳо бидуни ягон шакку шубҳа гуфтан мумкин аст, ки натиҷаҳои раъйпурсӣ, дар он иштироки фаъолонаи шаҳрвандон ва аз ҷониби онҳо изҳор гардидани боварӣ он чизро возеҳу равшан намоиш дод, ки халқи мо равандҳои дигаргунсозиҳо, навсозиҳоеро, ки ба сохтмони ҷамъияти нав нигаронда шудааст, ҳамчунин сиёсати дохилаву берунаамонро пурра ҷонибдорӣ мекунад.

Ҳамин тавр, халқамон розигии худро оиди идома додани роҳи пешгирифта, баровардани он ба дараҷаи нави баланд дод.

Фикрҳои болоиро умум гардонда, зикр кардан зарур аст, ки натиҷаҳои раъйпурсӣ имконият медиҳад ду хулосаи муҳимро бардорем.

Аввало, халқи мо роҳи интихобкардаамонро ҷонибдорӣ мекунад. Яъне он маҳз иборат аз даст кашидан аз режими тоталитарӣ, сохтани давлати кушоди демократӣ, гузаштан аз иқтисодиёти мутамарказонидашудаи худро сафеднакардае, ки асосашро низоми фармонфармоиву маъмурӣ ташкил медод, ба муносибатҳои иқтисоди озоди бозаргоние, ки дар саросари ҷаҳон эътирофи худро пайдо кардааст, саъю кӯшиши мо оид ба даст омадани ҳаёти озоду фаровон аст.

Хулосаи дуюме, ки аз натиҷаҳои раъйпурсӣ бармеояд, дар он зоҳир мегардад, ки худи ҳаёт собитқадамона идома додани ислоҳоти оғозкардаамон, минбаъда амиқ гардондани онро барои ба даст омадани марраҳои баланд, ки аз ҷиҳати дараҷа аз мамлакатҳои мутараққӣ монданӣ надорад, ба вуҷуд овардани ҷамъияти ҳақиқии шаҳрвандӣ тақозо дорад, ки мо ба он ҷаҳду ҷадал дорем. Агар бигӯем, ки ҳамаи онро аз тамоми мо бо эътимоди калон аҳли васеи ҷамъият, халқамон мунтазир аст, ягон муболиғае намебуд.

Дӯстони мӯҳтарам!

Биёед, акнун ба масъалаи сеюм-раъйпурсӣ дар ҳаётамон чӣ тавр акси худро пайдо мекунад, истода гузарем. Бо кадом роҳ, бо кадом собитқадамӣ ин вазифа амалӣ гардонда мешавад, он кадом натиҷаҳои амалиро мебахшад.

Барои ба даст омадани ин мақсадҳо зарур аст, ки натиҷаҳои раъйпурсӣ дар навбати аввал дар Конститутсияамон ва қонунҳоямон акси худро пайдо кунанд.

Дар истилоҳоти ҳуқуқшиносӣ мафҳуми «имплементатсия» мавҷуд аст. Ин мафҳум маънии дар амал татбиқ кардани қонун ва қарорро дорад ва дар ҳаёти ҷамъиятиву сиёсӣ аҳамияти муҳим касб менамояд.

Бо назардошти он, ба мақсади амалӣ гардондани натиҷаҳои раъйпурсии дар мамлакатамон гузарондашуда имрӯз ба ҳукми шумо лоиҳаи Қонуни Конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи натиҷаҳои раъйпурсӣ ва усулиятҳои асосии ташкили ҳокимияти давлатӣ» пешкаш карда мешавад.

Лоиҳаи қонуни мазкур дар доираи идораи давлатӣ дар худ пеш аз ҳама масъалаҳои тағйир додани сохтори Олий Маҷлисро, ки мақомоти қонунбарорӣ ба ҳисоб меравад, созмон додани палатаи поёнӣ-қонунбарорӣ ва палатаи болоӣ-Сенат, тағйир додани мӯҳлати конститутсионии ваколати Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистонро аз панҷ ба ҳафт сол ва дигар масъалаҳои муҳими алоқаманди ин ислоҳотҳоро мунъакис кардааст.

Алқисса, ҳуҷҷати мазкури ҳуқуқӣ натиҷаҳои раъйпурсиро дар шакли қонунгузорӣ акс мекунад ва таҳким мебахшаду асос барои даровардани тағйиротҳо ба Конститутсияамон мегардад.

Баробари ин мо бояд он чизро дарк намоем, ки лоиҳаи мазкури Қонуни Конститутсионӣ аз рӯи моҳият талабҳои дигари принсипан наверо, ки дар худ раванди тағйиротҳоро акс кунондааст, талабҳои навро нисбати қонунҳое пеш мегузорад, ки минбаъд қабул кардани онҳо зарур мебошанд.

Дар рафти муҳокимаи лоиҳаи қонуни мазкур, ба пиндорам, вакилони халқ диққату эътиборро пеш аз ҳама ба нуктаҳои фавқулодда муҳими номбаргардида менигаронанд. Яъне маҳз ба таркиби нави Олий Маҷлис даъвати минбаъда диққату эътибори калон медиҳанд.

Дар айни замон диққату эътибори худро ба махсусиятҳои палатаҳои поёнӣ ва болоии парлумон, муносибатҳои мутақобилаи онҳо дар фаъолияти қонунбарорӣ, ҳамчунин тартиби ба вуҷуд овардани палатаҳо, усулиятҳои муайян кардани миқдори аъзоёни онҳо ва мӯҳлати ваколаташон менигаронанд.

Баробари ин муайян кардани санаи ягонаи гузарондани интихоботи Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, интихобот ба палатаи поёнии қонунбарорӣ ва мақомоти сернамояндаи ҳокимият аҳамияти муҳим касб мекунад.

Мувофиқи лоиҳаи қонун интихобот дар соли ба анҷом расидани ваколати конститутсионии ваколати ин мақомот-якшанбеи аввали даҳрӯзаи сеюми моҳи декабр дар назар дошта шудааст.

Тартиби мазкур чӣ гуна аҳамияти амалиро молик мебошад?

Аввало, тартиби мазкури дар бисёр давлатҳои демократӣ мавҷуда-аниқ муайян кардани мӯҳлати гузарондани интихобот худсарӣ ва зоҳир гардидани ҳар гуна мақсадҳои ғаразнок, дигар муносибатҳои ҳаминқабилаи субективиро дар соҳаи мазкур пешгирӣ менамояд.

Баробари ин шаҳрвандонамон, халқамон тасаввуроти возеҳро дар ин бобат ҳосил мекунанд, ки интихобот охири сол, дар вазъи осудагӣ, вақте ки тамоми нақшаву корҳои ба тамоми сол андешидашуда ба иҷро мерасанд, гузаронда мешавад.

Дигар вазифаи муҳим дар он зоҳир мегардад, ки чунин тартиб шароитро барои таъмин кардани мувозанату мутобиқат ва ризомандӣ байни ҳокимияти қонунбарорӣ ва иҷроия, роҳ нагузоштан ба фаъолияти ҳамдигарро иваз кардан, аз тарафи ин мақомот иҷро гардидани ӯҳдадориҳои бевоситаашон фароҳам меоварад.

Агар сухан дар бораи палатаи болоӣ-Сенат равад, аъзоёни он мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонун дар бадали як моҳи гузарондани баъди интихобот охири моҳи декабр ба Жокарги Кенгеси Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, Кенгашҳои вакилони халқи вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо интихоб карда мешаванд.

Дар масъалаи мазкур возеҳии хотимавии рӯшан акси худро пайдо кардааст ва ба пиндорам, халқамон онро бо дарки амиқ қабул мекунад.

Ба ҳамаи шумоён маълум аст, ки палатаи поёнӣ, ки Палатаи Қонунбарорӣ номида мешавад, корҳоро бо тартиби тамоман нав, яъне дар пойгоҳи доимӣ, касбӣ ба иҷро мерасонад.

Ба ҳамин муносибат гуфтан мумкин аст, ки ба узвияти он ба сифати муаддии асосӣ ба арса ҳизбҳои сиёсӣ ва гурӯҳҳои ташаббускори интихобкунандагон мебароянд.

Онҳо ба палатаи поёнӣ номзадҳои худ — аз рӯи фаъолият шахсони аз нигоҳи касбӣ ҳамаҷониба тайёргардида ва ба ин кор шавқмандро пешбарӣ мекунанд, ба он саъю кӯшиш менамоянд, ки маҳз онҳо вакилони халқ гарданд.

Агар дар бораи фарқияти палатаи болоӣ аз поёнӣ ҳарф зада шавад, он дар ҳамин зоҳир мегардад, ки аз ҷумлаи вакилони халқе, ки аз тамоми Кенгашҳои маҳаллӣ интихоб карда мешаванд, ба палатаи мазкур аз субектҳои ҳудудӣ, новобаста аз он, ки вай аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд мебошанд, аз ҳар кадоми он шаштогӣ вакилони халқ интихоб мегарданд.

Ба ҷуз ин аъзои палатаи болой ҳамчунин шонздаҳ нафар шаҳрвандони номдоре, ки дар байни халқ соҳиби обрӯву эътибори калон мебошанд, мегарданд, ки аз тарафи Президент таъин карда мешаванд.

Бо дигар суханон гӯем, аъзои палатаи болой, ки аз вазъияти маҳалҳо хуб бохабар ҳастанд, равобити бевоситаро бо Кенгаши интихобкардаашон канда намекунанд, ҳини фаъолияти парлумонии худ манфиатҳои минтақаҳоро пурра ифода месозанд ва онро ҳифз мекунанд.

Агар сухан дар бораи тартиби ба вуҷуд овардани палатаи болой равад, аъзоёни он аз ҷумлаи вакилони халқи Кенгашҳои маҳаллӣ дар маҷлиси муштараки онҳо бо роҳи овоздиҳии махфӣ интихоб карда мешаванд.

Ба фикрам, чунин тартиби интихобот пурра ба ҳамаи талабҳои демократия ҷавобгӯст.

Бояд зикр намуд, ки Сенат набояд баробар бо палатаи поёнӣ бо фаъолияти қонунбарорӣ машғул гардад.

Яъне аъзои Сенат дар фаъолияти қонунбарорӣ бо назардошти пеш аз ҳама манфиатҳои мамлакат ва якҷоя бо минтақаҳои дахлдор бо роҳи маъқул донистан ва ё ба таъхир гузоштани лоиҳаи қонунҳое иштирок мекунад, ки палатаи поёнӣ пешкаш намудааст.

Аз маврид истифода бурда, мехостам зикр кунам, ки дар рафти муайян кардани ваколатҳои палатаи болой як қатор вазифаҳое, ки имрӯз Президент ба иҷро мерасонад, якҷоя бо дигар вазифаҳои муҳим ба зиммаи Сенат гузошта мешавад.

Боз як фарқияти палатаи болой-Сенат аз палатаи поёнӣ аз ҳамин иборат аст, ки палатаи поёнӣ дар пойгоҳи доимӣ фаъолият пеш мебарад, Сенат бошад, дар иҷлосияҳои худ ҷамъ омада, қонунҳоеро муҳокима мекунад, ки палатаи поёнӣ қабул кардааст ва қарори худро дар ин бобат қабул мекунад.

Бояд зикр намуд, ки дар лоиҳаи Қонуни Конститутсионие, ки имрӯз ба муҳокима пешкаш гардидааст, танҳо нуктаҳои асосие нишон дода шудаанд, ки ба таркиби нав ва вазифаҳои парлумони мо дахлдоранд.

Албатта, барои ҳамаи мо он чиз возеҳу равшан бояд бошад, ки дар наздамон вазифаи муфассал муҳокима намудани масъалаҳои ҷиддии алоқаманди фаъолияти Олий Маҷлис, палатаҳои поёниву болоии он, таҳия намудан ва қабул кардани қонунҳои ҷудогона истодааст.

Бидуни муболиға гуфтан мумкин аст: он чиз аҳамияти калон касб мекунад, ки дар рафти таҳияи ин қонунҳо мо пеш аз ҳама ба таҷрибаи дар бадали даҳ сол андӯхташуда такя мекунем, арзишҳоямон, менталитетамон ва амалияи давлатҳои демократии мутараққиро ба назари эътибор мегирем.

Мӯҳтарам вакилони халқ!

Ба ҳамаи мо бояд фаҳмо бошад: барои мо ба иҷро расондани корҳои бузурге ба он мақсад лозим меояд, то ки ба марраҳои пешбинигардида расем, қонунҳои навро оид ба амиқ гардондан ва аз нигоҳи қонунӣ таҳким бахшидани ислоҳотҳои демократӣ қабул кунем, аз нигоҳи танқидӣ арзёбӣ кардани заминаи мавҷудаи қонунгузорӣ ва ба онҳо даровардани тағйиротҳои зарурию дахлдори ҷавобгӯи айёмро таъмин созем.

Барои ба иҷро расондани ин вазифаҳо дар бобати ба вуҷуд овардани ҳаёти нав риоя намудани қоидаҳое аҳамияти муҳим касб мекунанд, ки барои мо усулиятҳои асосӣ ба ҳисоб мераванд. Ва ин усулиятҳо аз чиҳо иборатанд?

Аввало. Боз ҳам амиқ татбиқ кардани андозаҳо ва усулиятҳои демократӣ дар идораи давлатӣ ва сохтмони ҷамъиятӣ. Таъмини мувозанату мутобиқати шохаҳои ҳокимияти қонунбарорӣ, иҷроия ва судӣ. Таъмини мустақилияти онҳо, дар амалия ба вуҷуд овардани механизмҳо барои ба иҷро расондани вазифаҳо ва ӯҳдадориҳои ба зиммаи ҳар кадом шохаи ҳокимият гузоштташуда.

Бешак, ба қатори ин вазифаҳои ниҳоят умда минбаъда такмил додани низоми интихобот, баланд бардоштани шуурнокии сиёсӣ ва афкор ва дар айни замон пурзӯр гардондани фаъолнокии сиёсии интихобкунандагон, тамоми халқро шомил гардондан зарур аст.

Ба мо лозим аст аниқ онро дарк кунем, ки дар мамлакати дилхоҳ байни шохаҳои ҳокимият агар мувозанату мутобиқати демократие, ки Конститутсия ва қонунгузориҳо муайян кардаанд, набошад, агар ҳар як шохаи ҳокимият, хоҳ вай қонунбарорӣ, хоҳ иҷроия ва ё хоҳ судӣ бошад, ваколатҳо ва ӯҳдадориҳои ба зиммаи онҳо гузошташуда иҷро нагарданд, дар он сурат дар ин мамлакат ба зуҳур ёфтани идораи авторитарӣ ва қабул гардидани қонунҳо дар ҳамин рӯҳ оварда мерасонад.

Дар натиҷаи он дар ҳар кадом соҳа, хоҳ идораи давлат ва ҷамъият, хоҳ дар иқтисодиёт ва ё соҳаҳои иҷтимоиву маънавӣ, оқибатҳои манфӣ сар мезананд, вазъияти номусоид ба вуҷуд меояд, ки боиси норозигии халқ мегардад.

Кушоду равшан мегӯям: дар давраи гузариш бар асари вазъияти мухталифи обективӣ ва душвориҳо мо ба бисёр муаммоҳо рӯ ба рӯ гардидем, ки бо таъмини дар амал татбиқ кардани қонунҳои муҳими дар боло номбаргардида алоқаманд мебошанд.

Бояд эътироф намуд, ки нарасидани кадрҳо ва мутахассисони баландмалака, дар айни замон аз нигоҳи тафаккур ба камол нарасида, вазъи мураккаб, аз ҳама муҳимаш нарасидани таҷриба дар соҳаи қонунбарорӣ дар ҳар қадам монеъ гардид.

Баробари ин бояд онро эътироф намуд, ки дар солҳои истиқлолият дар мамлакатамон асоси калони қонунбарорӣ ва рушди низоми идораи давлат ба вуҷуд оварда, кадрҳои зарурӣ тайёр карда шуданд.

Дараҷаи шуурнокии ҷамъиятии шаҳрвандонамон, маданияти сиёсии онҳо то андозае баланд гардид. Ман гуфтанӣ ҳастам, ки усулҳои идораи авторитариро бо ягон шароит ва махсусияти ба он хос акнун сафед кардан мумкин нест.

Танҳо баробари иҷрои ин талабҳо дар ҳаётамон мо дар амал волоияти қонун ва сохтмони давлати ҳуқуқбунёдро таъмин карда метавонем.

(Давомаш дар саҳифаи 2.)

Савдои навбатӣ

Савдои музоядаи навбатӣ, ки он анъанавӣ мегардад, дар Биржаи ҷумҳурии молу ашёи хоми Ӯзбекистон барои фурӯхтани захираҳои моддиву техникӣ ба корхонаҳои соҳибкории хурду миёна ба амал омада, дар он беш аз 162 таклифу мулоҳиза пеш гузошта шуд. 11 намуд маҳсулоти мухталиф: семент, пӯлод, тунука. қубурҳои фӯлодини обгузарон, тахтачаҳои руҳӣ ва ғайра пешкаши иштирокдорон гардид. Тадбиргарон махсусан ба қубурҳои обгузарони фӯлодӣ майлу шавқи калон зоҳир намуданд. Алалхусус, ба маҳсули дасти кормандони Ҷамъияти саҳҳомии истеҳсолии «Ӯзметкомбинат» мароқи калон зоҳир гардид. Як тонна маҳсули дасти онҳо, ки арзиши оғозиаш 186 ҳазор сӯм буд, ба 215 ҳазор сӯмӣ харид гашт.

Аз сабаби қимат будани арзиш як қатор маҳсулот аз савдои музояда боздошта шуд. Аз он ҷумла, нархи сементи дар халтаҳо ҷойгиргашта тадбиргаронро қонеъ нагардонд. Вале савдои музояда бомуваффақият гузашт. 41 қарордод ба имзо расид. Қисми зиёди онҳо бо андозаи калон мебошанд.

Маркази иттилоотиву таҳлилии байнибонкӣ.

Бо суръату сифати баланд

Деҳқонони вилояти Сирдарё, алалхусус пахтакорон, ки камчинии обро ду соли охир ба таври ҳискунанда эҳсос менамоянд, аз камбудиҳои рухдода хулосаи даркорӣ бардошта, барои сари вақту хушсифат гузарондани кишти пунбадона диққату эътибори калон медиҳанд. Онҳо ба боронгариҳои паиҳами баҳорӣ нигоҳ накарда, ин тадбири муҳими агротехникиро сари вақту хушсифат гузаронданд. Аз ҳамин сабаб суръати кишти пунбадона дар вилоят рӯз то рӯз баланд мегардад.

Алалхусус маъракаи кишт дар ноҳияи Гулистон навӣ ташкил гардидааст. Пахтакорони ноҳия кишти пунбадонаро дар зери пардаи сунъӣ дар 800 гектар сари вақт ба анҷом расонда, алҳол аз паи дар рӯзҳои наздик ба анҷом расондани кишти одатии пунбадона дар 11790 гектар мебошанд. Корҳои киштукор махсусан дар хоҷагии ширкатии ба номи Амир Темур хуб ташкил гардидааст.

Дар сурат: кормандони хоҷагии ширкатии ба номи Амир Темури ноҳияи Гулистон **Ҳасан ДОНИЁРОВ, Муҳаммад ЭРНАЗАРОВ, Бахтиёр ДОНИЁРОВ** ва **Собир ХӮҶАЁРОВ** дар сари кор.

Матн ва сурати Баҳром ТӮРАЕВ (ЎзА).

Айрӯз зодрӯзи Соҳибқирон Амир Темур буд

Осорхонаи гузаштаи бузург

Дар таърихи мамлакатамон симоҳои бузурге бисёранд, ки баҳри камолоти инсонӣ ва фаъолияти иҷтимой

Ҳайкали Соҳибқирон дар Хиёбони ба номи Амир Темури Тошканд.

саҳми беандоза гузошта, бо ҳамин шӯҳратёр бо фахру ғурури халқу миллат мубаддал гаштаанд. Вале дар байни онҳо симои чун хуршеди тобон ҳаст, ки вай дар гузаштаи Мовароуннаҳр, Хуросон, алалхусус сарзамини имрӯзаи Ӯзбекистон, имрӯз ва фардояш мақоми калон дорад. Ва он инсони азизу мӯҳтарам Соҳибқирон Амир Темур мебошад.

Ному фаъолияти ин сарлашкари машҳур, арбоби давлатӣ, васоятгари илму маърифат танҳо ба даст омадани истиқлолияти Ӯзбекистон ба ватанаш баргашт. Ва он бесабаб набуд. Зеро мамлакати мо дар юғи мустамликадорӣ қарор дошт, халқи он аз имконияти ба ҷо овардани хотираи ниёкони бузургаш, эҳтиром намудани хизматҳои торихии онҳо маҳрум буд. Номи онҳо, аз он ҷумла номи Соҳибқирон Амир Темур дар саҳифаҳои таърих бо ранги сиёҳ иншо гардида буданд ва мустамликадорон ҳаракат мекарданд, ки ба он мӯҳри хомӯшӣ зананд. Вале халқи Ӯзбекистон гузаштаи худ, қаҳрамонии хешро фаромӯш накард. Дар қалби худ, хотирааш онҳоро нигоҳ дошт. Онро ҳамчун чизи муқаддас дар қаъри дилаш эҳтиёт намуд.

Номи Амир Темур баъди ба даст омадани истиқлолият вирди забонҳо гашт, корнамоиву саҳифаҳои қаҳрамононаи ҳаёти ӯ боз ба халқи азизаш баргашт. Мувофиқи Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов яке аз гӯшаи зебоманзари пойтахти Ватанамон Хиёбони Амир Темур ном гирифта, дар ин ҷо ҳайкали Амир Темур қад кашид. Корҳои бисёр аз рӯи аз нав барқарор кардани ёдгориҳои меъмориву таърихие, ки бо номи саркардаи бузург алоқаманд буданд, ба иҷро расиданд ва мерасанд. Мувофиқи Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ордени володараҷаи мамлакатамон «Амир Темур» таъсис ёфт ва шаҳрҳои дӯстдоштаи арбоби давлатӣ — Шаҳрисабзу Самарқанд бо ин мукофоти олии Ватан шарафманд гардиданд. Тахти васояти ЮНЕСКО саросари ҷаҳон 660 — солагии ҷашни арбоби давлатӣ, сарлашкари машҳур Амир Темур гузаронда шуд ва ҳар сол дар мамлакатамон 9 апрел ҳамчун зодрӯзи Соҳибқирон васеъ қайд карда мешавад. Дар Шаҳрисабзу Самарқанд низ ҳайкалҳои ӯ сохта шудаанд.

Сохта, ба истифода супурдани биноӣ мӯҳташами зебое дар маркази шаҳри Тошканд, ки осорхонаи давлатии таърихи Темуриён ном дорад, боз як исботи амалии тантанаи адолати таърихӣ нисбати шахсияти соҳибқирон гардид. Гуфтан мумкин аст, ки хиёбони зебои Амир Темур ангуштарин бошад, осорхонаи мазкур нигини ёқутини ин ангуштарин ба ҳисоб меравад.

Агар нигораҳои Осорхонаи мазкурро муоина кунед, ҳам гузашта, ҳам имрӯзуояндаи халқамон чун дар оина падидор мегардад. Онҳо маводи мухталифанду махсусан ба авлоди наврас аз саҳифаҳои қаҳрамононаи гузашта, имрӯз ваояндаи халқамон нақл мекунанд. Вай яке аз биноҳои зебои

шаҳри Тошканд буда, алҳол ба маскани тарбия дар рӯҳи анъаноти таърихӣ, садоқатмандӣ ба халқу Ватан, ба макони тарғибгари илм, фарҳанг, маънавиёту маърифати давраи Амир Темур ва аҳди Темуриён, ҳаёти кунунии халқамон мубаддал гардидааст.

(Давомаш дар саҳифаи 2.)

Боз як кӯпруки муқтадир

Маълум аст, ки дар шаҳри Тошканд воситаҳои нақлиёт торафт зиёд мегарданд ва он боиси сар задани як қатор муаммоҳо мегардад. Минҷумла ҳаракат дар роҳҳои дохила қадре душвор гардида, пеш аз ҳама аз ронандагон ҳушёриву зиракиро тақозо дорад.

Ба мақсади пешгирӣ кардани ҳодисаҳои нобаҳангоми нақлиётӣ ва таъмини бехавфии ҳаракат пиёдагардон дар шаҳр роҳҳои халқагӣ бо кӯпрукҳои замонавӣ сохта шуданд ва мешаванд. Яке аз ин кӯпрукҳо дар шафати автовокзали пештараи «Самарқанд» сохта мешавад, ки дар бобати аз байн бардоштани шиддатнокии ҳаракати нақлиёти автомобилӣ дар кӯчаҳои Фарҳоду Усмон Носир нақши муҳиме мебозад.

Дар ин ҷо кормандони отряди рақами сенздаҳуми кӯпруксозии тресті «Мостстрой» кор мекунанд. Дар ин ҷо ба ихтиёри кӯпруксозон техникаи аз ҳама замонавӣ дода шудааст ва таҷрибаи бой дар ин бобат ҳосилгардида ба онҳо имконият медиҳад, ки супориши ба зиммаашон гузоштаро сари вақт ба иҷро расонанд. Ва супориши мазкур иборат аз сари вақт ва хушсифат ба истифода супурдани кӯпрук мебошад, ки ҳаракати нақлиётро дар ин маскан хеле ба эътидол меоварад.

Бояд тазаккур дод, ки кормандони отряди мазкур соли гузашта дар сохтмони панҷ кӯпрук ва чор обекти ба кӯпруксозӣ алоқаманд иштирок намуданд.

Як далел: баробари ба истифода супурдани кӯпруки мазкур шиддатнокии ҳаракат дар роҳи автомобилгарде тамоман аз байн бардошта мешавад, ки марказро бо истгоҳи автомобилии «Тошканд», аспрез (ипподром), мавзеи Сирғалӣ ва Вокзали Ҷанубӣ мепайвандад.

(Хабарнигори мо).

Ҷараёни дигаргунсозиҳо ва навсозиҳо нобозгаштанд

(Аввалаш дар саҳифаи 1.)

Вазифаи дуюм. Ба фикрам, агар бигўем, ки ҳифзи ҳуқуқ ва озодии инсон, таъмини кафолатноки он на дар сухан, балки дар ҳаёти воқеӣ дар маркази диққату эътибори доимии фаъолияти қонунбарорӣ ва амалии мо мебошад, ягон чизи зиёдатӣ намебуд.

Масъалаи таъмини озодии сухан ва матбуот, муаммоҳои ба онҳо бевосита алоқаманд, ҳамчунин дар қатори ин вазифаҳои муҳим меистанд.

Азбаски мо сохтани давлати кушоду демократии ҳуқуқбунёдро мақсад кардаем, дар ин самт ба мо лозим меояд, ки бисёр корҳоро ба иҷро расонем.

Дар ҳаёт татбиқ гардидани қонунҳо ва меъёрҳои ҳуқуқиро аз нигоҳи танқидӣ арзёбӣ карда, зарур аст корҳо оид ба такмил додани қонунбарорӣ якҷоя бо ташкилотҳои байналхалқӣ ва марказҳо оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои инсон ба иҷро расонда шаванд. Худи ҳаёт баланд бардоштани масъулиятро дар ин соҳа, пеш аз ҳама масъулияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва судиро тақозо дорад.

Сеюм. Барои мо идома додан ва амиқ гардондани корҳое зарур аст, ки дар соҳаи қонунбарорӣ ва дар амалия оғоз ёфтаанду ба қабул кардани тадбирҳои қатъӣ оид ба озодкунии иқтисодиёт, аз тасарруфи давлат баровардан ва хусусӣ гардондани амвол, вусъати мақом ва таъсири амволи хусусӣ ба иқтисодиёт, пешкаш кардани боз ҳам бештар озодӣ ва имтиёз ба тадбиргарон дар соҳаи соҳибкории хурду миёна, барои онҳо фароҳам овардани тамоми имконияту фишангҳои зарурӣ нигаронда шудаанд. Алқисса, озод кардани ин соҳа аз ҳар гуна занҷиру ресмонҳост, ки дасту пои онҳоро баста мондааст.

Мо бояд дар ин бобат диққату эътиборро ба таҷрибаи ниҳоят бебаҳои мамлакатҳои мутараққие нигаронем, ки шароит барои рушди озодонаи иқтисодиёт тавассути қонунҳо кафолатнок карда шудаанд.

Дар давлатҳои мазкур ҳокимияти давлатӣ, сохторҳои назораткунандаву тафтишотии он ба иқтисодиёт ва фаъолияти субектҳои хоҷагидорӣ танҳо аз нуқтаи назари таъмини волоият доштани қонун ва бечунучаро риоя кардани онҳо таъсир мерасонанд. Ба дигар ягон усули таъсиррасонӣ роҳ гузошта намешавад.

Чорум. Дар назди мо боз як вазифаи муҳиму умда истодааст ва он дар амал татбиқ кардани усулияти «Аз давлати пурқувват ба ҷамъияти пурқувват» мебошад.

Барои ба даст омадани мақсади мазкур, **аввало** марҳила ба марҳила вогузоштани ваколати мақомоти марказиву болои идораи давлатӣ ба сохторҳои поёнӣ, аз он ҷумла ба мақомоти худидораи шаҳрвандон талаб карда мешавад.

Ва дар ин бобат мо дар навбати аввал ба сохторе бо номи маҳалла бештар ҳусну тафоҳуми зиёде дорем, ки ҳамаҷониба хуб буданашро исбот кард.

Дуюм, имкониятҳои калон барои рушди ташкилотҳои ғайридавлатӣ, ҷамъиятӣ, пеш аз ҳама муассисоти ҷамъияти шаҳрвандӣ бояд фароҳам оварда шавад. Дар бобати фаъол гардондани онҳо ҷонибдор бошем ва ҳаматарафа кўмак расонем.

Ҳамаи мо набояд як ҳақиқатро фаромўш кунем.

Низоми давлатии дилхоҳ, дастгоҳи он ва мақомоти маъмурии он, ба кадом андозаҳои демократӣ ҷавобгў бошанд ҳам, аммо чун низоме боқӣ мемонанд, ки барои нишон додани қудрати худ саъю кўшиш мекунанд ва фишор меоваранд.

Аз ҳамин сабаб аз ҷониби ҷамъият ва шаҳрвандон ба роҳ мондани назорат аз болои идораҳои давлатӣ, пеш аз ҳама аз болои идораҳои маъмурии он, дар саросари ҷаҳон ҳамчун тадбире эътироф мегардад, ки ба пешгирӣ кардани қонуншиканӣ, сўистеъмол аз ваколат ва ўҳдадориҳо, ришватхўрӣ, ҳамчунин ба муқобили худсарона қабул кардану татбиқи қарорҳои ғаразбинона нигаронда шудааст.

Мадад расондан оиди дарки он дар байни аҳли васеи ҷамъият ва дар ин самт таҳия намудани қонунҳо ва меъёрҳое, ки бароямон қобили қабул мебошанд, дар амал татбиқ кардани онҳо бояд яке аз асосҳои муҳими ҷамъияти демократии созмондодашаванда гардад.

Ба хотири ба даст омадани ин мақсадҳои бузург ва фароҳам овардани асосҳои дахлдор ба он, ба фикрам, фурсати таҳия намудани Қонун «Дар бораи рушди сохторҳо ва иттиҳодияҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ, кафолатҳо ва шароит ба фаъолияти муассисоти ҷамъияти шаҳрвандӣ» расидааст.

Дар он, аз он ҷумла, мувофиқи тартиби қонунгузорӣ бояд ташкили бунёдҳои махсуси молиявӣ оиди ҷонибдории сохторҳои ғайридавлатӣ ва тартиби ба вуҷуд овардани онҳо пешбинӣ карда шаванд.

Баробари ин зарур аст дигар механизмҳои иқтисодӣ, ташкилӣ ва ҳуқуқӣ оид ба рағбатноксозии равандҳои созмон додани сохторҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ ба вуҷуд оварда шаванд.

Агар бигўем, ки мақсади асосии ин арзи амал пеш аз ҳама дар баланд бардоштани фаъолнокии сиёсиву иҷтимоии аҳли ҷамъият, оммаи васеъ ва баробари ин бештар ҷалб сохтани онҳо ба масъалаҳои идораи давлат ва ҷамъият зоҳир мегардад, дуруст мебуд.

Дўстони азиз!

Имрўзҳо, дар бораи натиҷаҳои раъйпурсии гузарондашуда, ки воқеаи муҳим дар ҳаёти ҷамъиятиву сиёсиамон гардид, дар бораи дар амал татбиқ кардани натиҷаҳои азму иродаи халқ ҳарф зада, мо, албатта, хуб дарк мекунем, ки дар як суханронӣ ва ё маърўза тамоми доираҳои вазифаҳои пешистода ва ҷиҳатҳои мухталифи ба он алоқамандро пурра фаро гирифтан аз имкон берун мебошад.

Ба пиндорам, барои ба даст омадани ин мақсадҳо ба мо лозим меояд, ки бисёр кор кунем, дар ин минбар ва парлумон бисёр масъалаҳоро муҳокима кунем, ба мақсади пурра ва босамар истифода бурдани имкониятҳоямон силсилаи томи қонунҳо ва қарорҳоро ҳамаҷониба бо назардошти таҷрибаи ҷаҳонӣ қабул намоем.

Мўҳтарам вакилони халқ!

Имрўзҳо, нақшаҳои умдаву дурнамоиҳоро ба оянда муҳокима намуда, беихтиёр он чизро ба хотир меоварем: даҳ сол муқаддам, ҳангоми оғози ин роҳ мо вазифаи баланд бардоштани дараҷаи ҳаёти халқро ба сатҳи сазоворона пеш гузоштем, дар вазъияти мураккаб мақсадҳои некро пеш гузоштем, дар шароити душвору мураккаб ба фаъолият шурўъ намудем.

Мо бояд кушоду равшан эътироф намоем, ки дар ҳамон айём шахсоне ҳам буданд, ки ба он шубҳа доштанду баояндаи мо бо ҳисси нобоварӣ назар меафканданд. Ва онро фаҳмидан мумкин аст.

Ҳангоми гузоштани қадамҳои аввал, вақте ки нақшаҳои тайёр оид ба ҳаллу фасли вазифаҳои пештар рў ба рў нагардида набуданд ва онҳо вазифаву муаммоҳои мураккаб буданд, табиист, ки чунин нобоварӣ, шакку шубҳа сар мезад.

Имрўзҳо, душвориҳову озмоишҳои аз сар гузарондаро, ки ба зиммаи мо афтода буд, таҳлил намуда, роҳи тайкардаамонро аз нигоҳи танқидӣ арзёбӣ карда, мо бо дилпурӣ гуфта метавонем, ки шакли рушди тараққиётамон, ки аз панҷ усулият иборат аст ва дар ҳаёт шиорамон «Ислоҳот на ба хотири ислоҳот, балки ислоҳот ба хотири инсон», «Маъвои нав насохта, кўҳнаашро вайрон макун» дар ҳаёт татбиқи амалии худро пайдо карданд.

Агар имрўз аз ман пурсанд, ки дигаргунсозии аз ҳама асосиву ҳалкунанда дар ҳаёти Ўзбекистон, халқи он дар бадали даҳ соли сипаришуда кадом аст, ман чунин ҷавоб мегуфтам.

Агар бигўям, ки шаҳрвандони Ўзбекистон, халқи мо дар бадали даҳ сол роҳи бузургеро, ки ба садсолаҳо баробар аст, тай намуданд, имрўзҳо раванди ислоҳоте, ки дар мамлакатамон амалӣ гардонда мешаванд, хусусияти нобозгаштро пайдо кардааст, хато намебуд.

Аз ҳама муҳимаш, мо бо дилпурии комил тасдиқ мекунем, ки тафаккури кунунии халқамон аз замин то осмон нисбати даҳ соли пештара ба куллӣ фарқ мекунад.

Барои тасдиқи ин ҳақиқат ба дуродур рафтан ҳоҷате надорад, дўстони азиз. Ба вакилони халқе, ки дар маҷлисгоҳи зебои Олий Маҷлис нишастаанд, ба худамон назар афканем, кофист.

Мо даҳ сол муқаддам чӣ гуна будем, имрўз кӣ шудем?

Имрўзҳо мо — ҷавонписарону духтарони халқи далеру ҷасур ва дасткушод мебошем, ки ба қувва ва имкониятҳои хеш боварии комил доранд, дар арсаи байналхалқӣ бо меҳнат, саъю кўшиш ва ғайраташон обрўву эътибор пайдо кардаанду бо фахру ғурур ва дилпурии қатъӣ баояндаи бузург дида медўзанд.

Ман ҳаминро мехостам, то ки ҳамаи мо бо орзуву омоли нек ҳаёт ба сар барем, то ки мафҳум, аз қабили ҷавобгарӣ дар назди таърих ва халқ, аз шуури мо амиқан маъво пайдо кунад ва қисми ҷудонопазири ҳаёти рўзмарраамон гардад.

Вазифаи мо дар марҳилаи кунун иборат аз ҳамин аст, то ки аз роҳи пешгирифтаамон набаромада, ислоҳотҳои оғозёфтаро боз ҳам амиқ гардонем, ба мақсадҳои пешгузошта расем ва дар ҳаёт ин мақсадро татбиқ кунем: **«Мо ҳатман ҷои сазоворонаро дар ҷомеаи ҷаҳонӣ пайдо мекунем».**

Имрўзҳо, вақте ки мо дар наздамон мақсадҳои бузургро пеш мегузорем, диққату эътиборатонро ба боз як масъала ҷалб сохтаниам.

Ва маҳз вай такроран гуфтани он суханонест, ки ҳангоми мулоқот бо сарварони бисёр давлатҳои хориҷӣ, ҳамчунин як қатор танқидчиён баён кардаам.

Ислоҳотҳо, дигаргунсозиҳое, ки мо дар роҳи бунёди ҳаёти нав, ҷамъияти нав амалӣ мегардонем, на ба он мақсад ба иҷро расонда мешаванд, ки ба ким-кӣ писанд оем, ҷонибдории касеро ба даст оварем ва бо ҳамин роҳ обрўву эътибор пайдо кунем. Ислоҳотҳо ва дигаргунсозиҳо пурра ба манфиатҳои халқамон ҷавобгўянд ва дар оянда низ мо аз он даст намекашем.

Мо бояд амиқан он чизро дарк кунем, ки тамоми комёбиҳое, ки дар натиҷаи барҳам задани ҳар гуна душвориҳо дар роҳи дигаргунсозиҳои демократӣ, гузариш ба муносибатҳои иқтисоди бозаргонӣ ба даст меоянд, пеш аз ҳама ба фаровонии мамлакатамон, ҳамаи мо, ба хотириояндаи фарзандонамон, ба хотири хушбахтии онҳо нигаронда шудаанд.

Бигузор чунин нуқтаи назар, садоқатмандӣ ба манфиатҳои давлату халқ шиори доимии ҳар кадоми мо, барои авлоди кунуну оянда гардад.

Дар хотимаи суханрониам иҷозат фармоед ба ҳамаи ҳамватанонамон, аз он ҷумла, шумоён, вакилони халқи мўҳтарам, ба даст омадани ин марраҳои баланд, ҳаёти озоду фаровон, ёр гардидани хушу хурсандиро аз натиҷаҳои меҳнататон таманно намоям.

Осорхонаи гузаштаи бузург

(Аввалаш дар саҳифаи 1.)

— Дар ин ҷо тез - тез вохўриҳову мулоқотҳо ба хонандагони мактабҳо, литсею коллеҷҳо ва муассисаҳои маълумоти олӣ барпо гардида, конфронсу кунгураҳои мухталиф ба амал меоянд, — мегўяд корманди осорхона Лобар Йулдошева. — Масалан, ба қарибӣ бахшида ба зодрўзи Соҳибқирон Амир Темур семинар таҳти унвони «Таърихи давлатдорӣ дар Ўзбекистон» ба амал омад. Дар он олимони донишгоҳҳо, омўзгорони таърихи мактабҳои пойтахт, тарбиядиҳандагони боғчаҳои бачагон иштирок намуданд. Темуршиносони номдори ҷумҳурият — номзадҳои илм Амоннулло Бўриев, Дилором Юсуфова, Санҷар Ғуломов маърўзаҳои ҷолиби диққат карданд. Дар он самтҳои муҳими фаъолияти Амир Темур ва давлати он, мероси фарҳангии давраи Темуриён, таърихи дипломатияи меросхўрони ниёи бузург мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Бояд тазаккур дод, ки дар бадали панҷумин соли арзи ҳастии Осорхонаи мазкур аз ўтоқҳои он бисёр нигораи нодир ҷо пайдо карданд. Ҳамаи онҳо пурарзишанду аз таърихи халқамон нақл менамоянд. Махсусан миниатюраҳое бисёранд, ки аз ошёнаҳои якуму дуюм маскан пайдо кардаанд. Онҳо аз ҳаёти Темур, таърихи мамлакат аз қадим то кунун нақл мекунанд. Шумораи нигораҳо алҳол аз ҳазор адад гузаштаасту ҳамаашон бо номи Соҳибқирон алоқаманд мебошанд.

Осорхона дар саросари ҷаҳон ҳам маҳбубияти калон пайдо кардааст. Вай ба Шўрои Кумитаи байналхалқии осорхонаҳо дохил гардидааст. Яъне ин далел аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки Осорхонаи мазкур дар худ нигораҳоеро маҳфуз дорад, ки дурдонаҳои ҷаҳонӣ ба ҳисоб мераванд. Осорхона ба кошонаи ҳақиқии маънавият ва маърифат мубаддал гардидааст.

(Хабарнигори мо)

Дар суратҳо (саҳ. 1 ва 2)
1. Намуди умумии осорхона.
2. Яке аз нигораҳои нодири Осорхона.

Аксбардор: Рустам ШАГАЕВ (ЎзА).

Олимае, ки мактаби илмӣ созмон додааст

Дар рўзҳои наздик ҷашни олимаи машҳури шарқшиноси немис, профессор Аннемарӣ ШИММЕЛ қайд карда мешавад. Номи олима, бидуни муболиға гуфтан мумкин аст, ки на танҳо дар Олмон, балки дар олами илми тадқиқотии дунё маълуму машҳур мебошад.

Аннемарӣ Шиммел олимаи номдори соҳаи шарқшиносӣ буда, мактаби илмии созмондодаи ў оиди таърих, дин ва фарҳанги давлатҳои минтақаи Осиёи Марказӣ, махсусан давраи Темуриён, яке аз номдору машҳур дар Аврупои Шарқист. Асарҳои илмӣ ва маърўзаҳои А.Шиммел, ки дар онҳо муаллиф дастовардҳои минтақаи мо, ҳиссаи онҳоро ба дурдонаи тамаддуни ҷаҳонӣ ҳамаҷониба таҳлил намуда, вале арзёбӣ мекунад, онҳоро дар ҳақиқат аз ҷиҳати аҳамият ва фаро гирифтани мавзўъ умда гардондааст.

Асарҳои илмии профессор А.Шиммел, аз қабили «Лирикаи туркӣ аз садаи XII то айёми кунун», «Олами ислом», «Салтанати бузурги Бобуриён: таърих, санъат ва фарҳанг», маърўзаҳои сершумори ў дар конфронсҳои байналхалқии бонуфуз, ки дар Ўзбекистон ва Олмон бахшида ба таърих ва мероси Темуриён, ҳамчунин Баҳоваддини Нақшбанд карда шуданд, дар бобати дарк кардани олами бою нодири таърихи мамлакати мо, урфу одат, анъаноти халқҳое манбаи нодир ба ҳисоб мераванд, ки дар ин минтақа ҳаёт ба сар мебаранд.

Беҳуда воситаҳои ахбори оммавии Олмон дар мақолаҳои сершумори худ А. Шиммелро баъди Ҳётеи бузург шахси дуюм номидаанд, ки то шуури одамон фикрро дар бобати ба ҳам наздик кардани Шарқу Ғарб пеш гузоштаасту имрўз дар давраи пешрафт ва ҳамгароии ҷаҳонӣ торафт умда мегардад. Ба ҷуз ин А.Шиммел узви фахрии Ҷамъияти «Олмон-Ўзбекистон» буда, иштироки фаъолонаи вай дар тадбирҳои мухталиф дар Олмон боз як гувоҳ бар ҳамин мебошад, ки фарҳанги ўзбек ва мероси ниёкони мо саросари ҷаҳонро ҳамоно ба ҳайрат мегузорад ва кўпрукест, ки Шарқу Ғарбро ба ҳам мепайвандад.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи бо ордени «Дўстлик» мукофотонидани Аннемарӣ Шиммел

Барои хизматҳои калонаш дар бобати омўзиш ва тарғиби мероси бои фарҳангиву маънавӣ ва таърихи халқи ўзбек, ҳамчунин ҳиссаи калонаш дар рушди ҳамкорӣ байни Ўзбекистон ва Олмон олима - шарқшинос ва арбоби ҷамъиятӣ Аннемарӣ Шиммел бо ордени «Дўстлик» мукофотонида шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.

шаҳри Тошканд, 27 марти соли 2002.

Андешаҳо баъди иҷлосияи Олий Маҷлис

Бо роҳи амалигардонии азму иродаи халқ

Иҷлосияи хаштуми Олий Маҷлис даъвати дуюм ҳам мулки таърих гардид. Вале он дар ҳаёти сиёсиву иҷтимоии Ўзбекистон нақши муҳиме гузошт. Зеро масъала ва вазифаҳоеро мавриди баррасӣ қарор дод, ки дар роҳи таъминиояндаи бузург ва ба рўи об баровардани азму иродаи халқ аҳамияти калон касб мекунанд.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён меояд: иҷлосия аз кадом ҷиҳат аз пештараҳо фарқ мекунад, вазифаҳои дар он пешгузошташуда бо кадом хусусият ба ҷараёни дигаргунсозиҳо, раванди амиқгардонии ислоҳот таъсири худро мегузоранд?

Пеш аз ҳама зикр намуд, ки иҷлосияи навбатии парлумон дар бобати ба рўи об баровардани азму иродаи халқ роли калон бозид. Яъне азму иродаи халқро, ки раъйпурсии 27 январи соли кунун баён кард, то андозае ҷомаи амал пўшонд. Ба созмон додани парлумони дупалатагӣ асос гузошт, фотиҳаи нек дод, мўҳлати конститутсионии ваколати Президентро аз панҷ ба ҳафт сол тағйир дода, мўҳлати аниқи интихоботро ба мақомоти сернамояндаи ҳокимияти давлатӣ, парлумон ва Президенти Ҷумҳурият возеҳу аниқ нишон дод. Мувофиқи қарори Олий Маҷлис охири соли 2004 ба мақомоти сернамояндаи ҳокимияту идораи давлат интихоб гузаронда мешавад. Охири соли 2007 бошад, интихоботи Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба амал меояд. Ва пешакӣ муайян кардани санаҳои интихобот ҳам аҳамияти калонро молик аст. Халқамон, қувваҳои мухталифи сиёсии ҷамъият, табақаҳои гуногуни аҳолӣ ба он бо тайёрии пухта мераванд, дар ин муддат чӣ бад асту чӣ хубро аниқ карда, бо ҳамин қарзи шаҳрвандии худро иҷро хоҳанд кард.

Иҷлосияи парлумон ба ҳокимияти қонунбарорие асос гузошт, ки аз ду палата иборат мегардад. Палатаҳои болоиву поёнӣ. Якумӣ Сенат ва дуюмӣ қонунбарорӣ номида мешавад. Дар палатаи болоӣ 84 нафар сенатор, ки аз субектҳо — Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд дар Кенгашҳои маҳаллӣ бо овоздиҳии махфӣ интихоб мегарданд, ҳамроҳи 16 нафар сенатори дигар, ки одамони обрўманду соҳибэҳтиром мебошанду аз тарафи Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон тавсия карда мешаванд, кор мекунанд. Онҳо асосан ба дида баромадани қонуну қарорҳое машғул мегарданд, ки палатаи поёнӣ қабул кардааст. Яъне онҳо ин санадҳои қонунгузориро аз нигоҳи манфиати маҳаллу минтақаҳо баррасӣ мекунанд. Ба зиммаи Сенат гузоштани як қатор вазифаҳои Президенти мамлакат ҳам дар назар дошта шудааст.

Палатаи поёнӣ бошад, аз 120 вакили халқ иборат мегардад ва онҳо асосан аз ҷониби ҳизбҳои сиёсӣ ва гурўҳи ташаббускори интихобкунандагон интихоб карда мешаванд. Яъне онҳо намояндагони қувваҳои мушаххаси сиёсии ҷамъият ба ҳисоб мераванд. Онҳо дар пойгоҳи доимӣ дар парлумон кор мекунанд ва дар ин бобат тахассуси онҳо аҳамияти калон касб мекунад. Яъне вакилони халқ танҳо иборат аз мутахассисони касбӣ мегарданд.

Дар иҷлосия як фикр алоҳида зикр гардид. Раъйпурсӣ гузашт, халқ азму иродаи худро баён кард. Акнун вазифаи муҳим ин дар ҳаёт татбиқ кардани натиҷаҳои он мебошад. Яъне натиҷаҳои раъйпурсӣ дар ҳаёт чӣ гуна акси худро пайдо мекунанд, чӣ гуна дигаргунсозиҳои амалиро мебахшанд. Аз суханрониҳо маълум гардид, ки халқамон роҳи пешгирифтаи ҳукуматамонро таҳти сарпарастии Президенти худ пурра ҷонибдорӣ мекунанд, сиёсати дохилӣ ва берунаи онро дастгирӣ менамояд. Аз ҳамин сабаб, дар раъйпурсӣ натиҷаҳои баланд ба даст омад, ки онро баъзе сиёсатшиносон ғайриоддӣ мепиндоранд. Яъне, халқамон азму иродаи худро тавассути раъйпурсӣ баён карда, маълум сохт, ки барояш сулҳу осоиш, мўътадилӣ, ризоият дар маъвояш аз ҳама сарвати пурқимат ба ҳисоб мераваду душвориҳои мавҷудаи кунунӣ ҳама даргузар мебошанд.

Дар иҷлосия бори дигар озодкунии тамоми соҳаҳои ҳаёт алоҳида ба забон гирифта шуд. Зикр ёфт, ки дар марҳалаи кунунии навсозии ҷамъиятамон ба мо лозим меояд, ки раванди демократиконии ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятиро бо мазмуну мундариҷаи нав ғанӣ созем. Зарур аст низоми пурсамари идораи давлату ҷамъият созмон дода шавад, ки нобозгаштӣ ва собитқадамии ислоҳотҳои демократиро кафолатгар гардад. Баробари ин вазифаҳои асосии ҷамъияти мо дар ин соҳа инҳо мебошанд: озодкунии тамоми самтҳои ҳаёти сиёсӣ, сохтмони давлативу ҷамъиятӣ. Дар рафти раванди мазкур лозим меояд шароити зарурӣ барои баланд бардоштани фаъолнокии сиёсиву иқтисодии шаҳрвандон ва худсафарбаркунии инсон фароҳам оварда шавад. Дар ҷамъият ба вуҷуд овардани мувозанату мутаносибии манфиатҳо, механизми пурзўри қуввабу ҳаракатҳои ба ҳамдигар мухолиф, ки кафолатгари рушди мўътадилу собитқадамонаи ҷамъият ва озодии интихобот ба ҳар як инсон мегардад, муҳим аст. Ба он муваффақ шудан лозим аст, ки серҳизбӣ ба ҳаёти мо воқеан дохил гардад. Ҳар як ҳизб ба табақаи иҷтимоӣ, ки манфиатҳои ўро ҳимоя мекунад, такя намуда, бояд барномаи аниқ, возеҳу равшани амалиётро дошта бошад. Фаъолнокии ҳизбҳои сиёсӣ бисёр чизро ҳал мекунанд. Минбаъда рушд бахшидани сохторҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ, мақомоти худидораи шаҳрвандон ниҳоят зарур мебошад. Охир дар бобати рушди шуурнокии сиёсӣ, маданияти сиёсӣ, фаъолнокии сиёсии шаҳрвандон нақши сохторҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ, алалхусус мақомоти худидораи шаҳрвандон, ки шакли маъмулгардидаву аз озмоишгузаштаи он маҳалла мебошад, ниҳоят калон аст. Таъмини рўшодгўӣ, гуногуншаклии афкор, озодона ифода кардани он низ муҳим аст. Ва моҳияти фаъолиятамон оид ба фароҳам овардани асосҳои мустаҳками ҷамъияти шаҳрвандӣ аз ҳамин иборатанд.

Дар иҷлосия фикр дар бобати минбаъда таҳкиму инкишоф додани ҳуқуқ ва озодиҳои инсон, арзишҳои демократӣ дар шуури одамон ба алоҳидагӣ зикр ёфт. Яъне мебояд тамоми шароит барои ба вуҷуд овардани шахсияти озод фароҳам оварда шавад, ки ҳуқуқҳои хешро медонад, ба қувва ва қобилияти худ такя мекунад, фикри мустақилонаро дар бобати воқеаҳои гирду атрофаш рухдода дорад, дар айни замон манфиатҳои шахсии худро бо манфиатҳои давлат, мамлакат ва ҷамъият созгорона ба назар мегирад. Баробари ин минбаъда такмил додани низоми муассисоти давлативу ҷамъиятие зарур буданаш ба забон гирифта шуд, ки ба ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон даъват гардидааст.

Дар иҷлосия оиди озодкунии минбаъдаи иқтисодиёт вазифаҳои сершумор ба забон гирифта шуданд. Зикр ёфт, ки вазифаи асосии озодкунии иқтисодиёт ин пеш аз ҳама кам кардани вазифаҳои назоративу танзимгарии давлат, маҳдуд сохтани дахолат ба фаъолияти хоҷагидории корхонаҳо, ташкилотҳо, муассисаҳо, ҷамъиятҳои саҳҳомиву дигар ташкилотҳои моликият, дар навбати аввал, ба фаъолияти соҳибкории хурду миёна ва тадбиргарии хусусӣ иборат мебошад. Барои ин майдони зарурии ҳуқуқӣ, шароит ва кафолатҳои ташкиливу иқтисодиро ба вуҷуд овардан зарур аст.

Бори дигар суханони Соҳибқирон Амир Темур дар бобати «аз ҳазор одами беҳунар афзал будани як шахси чашмикордон» ба забон гирифта шуд. Яъне мебояд шумораи тадбиргарон, соҳибкорон зиёд карда шаванд. Чунки таҷрибаи ҷаҳонӣ собит мекунад, ки миқдори зиёди синфи амволдорони воқеӣ кафолатгари мўътадилӣ ва фаровонӣ дар

ҷамъият шуда хизмат мерасонанд. Аз ин рў, алоҳида таъкид гардид, ки таъмини шароити ҳатталимкони мусоид барои фароҳам овардан ба фаъолияти пурсамар ба корхонаҳои хурду хусусӣ зарур мебошад. Аз ҳама муҳимаш, корчаллонии хурду хусусӣ, алалхусус, тадбиргарӣ аз дахолати ғайриқонунии сохторҳои мухталифи назорати боэътимод ҳифз карда шавад. Яъне дар ин ҷо сухан дар бораи нақшу аҳамияти назорат рафт. Албатта, назорат лозим аст, вале он ҳамин тавр бошад, ки танҳо фоида оварад, барои мақсадҳои ғаразнок истифода бурда нашавад, харaҷу марaҷро ба вуҷуд наоварад. Ва ин суханон пеш аз ҳама ба мақомоти маъмуриву назораткунандае нигаронда шуд, ки бо он шуғл меварзанд. Назорати онҳо бояд барои дар ҷамъият волоият пайдо кардани қонунҳо нигаронда шавад. Ва ин нуқтаи муҳим аст. Зеро дар куҷое қонун волоият дошта бошад, дар он ҷо ҳатман адолат тантана мекунад.

Дар ин ҷо дар бораи фикри алоҳидае истода мегузарем, ки дар иҷлосия баланд садо дод. Ин ба роҳ мондани назорати ҷамъият ва шаҳрвандон аз болои фаъолияти мақомоти ҳокимияту идораи давлатӣ мебошад. Дар ин бобат ниҳоят калон будани нақши сохторҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ зикр гардид. Зеро сохторҳои мазкур на танҳо афкори гуногуни ҷамъиятро ифода менамоянд, балки боз дар ташаккули иҷтимоии шуури одамон фаъолона таъсир мерасонанд. Инкишофи сохторҳои мазкур бояд мувозинати рағбатҳоро дар ҷамъият таъмину дастгирӣ намоянд, дар ҳамвазнӣ бо сохторҳои давлатӣ дар ҳалли масъалаҳои сиёсӣ ва иҷтимоӣ кор баранд. Фаъолияти онҳо бояд пеш аз ҳама ҳифзи суннатҳои демократӣ, ҳимояи ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии одамонро ташкил диҳад. Онҳо бояд захираҳои зарурии молиявӣ дошта бошанду онҳоро барои ҳаллу фасли вазифаҳои дар наздашон гузошта истифода баранд. Барои ин мебояд манбаъҳои молиявии ин ташкилотҳо васеъ гардонда шаванд, даромадашон афзояд. Ва аз ин рў созмон додани бунёду хазинаҳои мухталиф ниҳоят зарур мебошад.

Зиёд кардани вазифаҳои мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон, мустақиман ба зиммаи онҳо вогузоштани як қисми ваколатҳои давлатӣ ва аз ҳама муҳимаш васеъ гардондани ҳуқуқ ва нақши сохторҳои ғайридавлативу ҷамъиятӣ, ба миқёси пурра фаро гирифтани ҳимояи сохторҳои касбӣ ва иҷтимоии аҳолӣ маҳз дар ҳамин асос консепсияи сиёсати мо намоён мегардад, ки он «Аз давлати муқтадир ба ҷамъияти

шаҳрвандии муқтадир» иборат аст. Маҳз ҳамин гуна равиш имконияте медиҳад, ки худи шаҳрвандон дар идоракунӣ ва созмон додани ҳаёти хеш ва тамоми ҳаёти ҷамъият васеъ иштирок намоянд, ки ин ба манфиатҳои ҷамъияти шаҳрвандӣ пурра мувофиқ мекунад. Таҷрибаи ҷаҳонӣ собит мекунад, ки аз ҷониби ҷамъият ва шаҳрвандон назорат намудани идораҳои давлатӣ, пеш аз ҳама аз болои мақомоти маъмурӣ ба пешгирӣ кардани қонуншиканиҳо, барҳам задани сўиистеъмол аз вазифа, ришватхўрӣ, худсарӣ ва аз ҳама муҳимаш қабули қарорҳои беасос мусоидат мекунад.

Дар иҷлосия фикри дигар «Мо ҳатман аз сафи давлатҳои аз ҳама мутараққии ҷаҳон ҷои худро пайдо мекунем» баён гардид ва он бесабаб ҳам нест. Чунки мамлакати мо дар бадали беш аз даҳ соли тараққиёти мустақилонаи худ роҳеро тай намуд, ки ба садсолаҳо баробар аст. Инро натиҷаҳои истеҳсолӣ, пайваста боло рафтани сатҳи зиндагонии аҳолӣ, ба миқдори зиёд ба истифода супурдани корхонаҳои таъиноти мухталиф, бунёдкориҳои сершумор, торафт ҳусну тароватти худро бештар тағйир додани шаҳру деҳотамон тасдиқ мекунад. Дар ҳаётамон меъёру андозаҳои байналхалқӣ татбиқи амалии худро меёбанд, фаъолнокии сиёсии шаҳрвандонамон торафт пурзўр мегардад. Одамонамон таҳти шиори «Ман ба ин ватан чӣ додам» кор мекунанд, кайфияти туфайлихўрӣ ва дигар иллатҳое, ки аз сохти кўҳнаи тоталитарӣ ба мо мерос монда буданд, оҳиста-оҳиста бартараф мегарданд. Дар ҷамъият одамони тамоман нав, алалхусус дар байни ҷавонон, ба камол мерасад, ки ба тақдири халқу Ватан бефарқ нестанд, манфиати ҷамъиятро аз манфиати хеш баланд мегузоранд. Иқтисодиётамон торафт марраҳои баландро ишғол мекунад, обрўву эътибори Ўзбекистон дар арсаи байналхалқӣ баланд мегардад, Ўзбекистон ба саросари ҷаҳон шинохта шуда, ба Ўзбекистон дари худро васеъ боз намудааст. Ин бошад, асос бароиояндаи дурахшон, аз сафи мамлакатҳои аз ҳама мутараққӣ ҷо пайдо кардани Ўзбекистони маҳбубамон мебошад.

Дар иҷлосия як қатор қонунҳое низ қабул гардиданд, ки дар бобати амиқ гардондани ислоҳот, боз ҳам рушду камол ёфтани соҳаҳои мухталифи хоҷагии халқ хизмат мерасонанд, барои боз ҳам баланд шудани сатҳи ҳаёти халқамон нақши муҳиме мебозанд. Ҳамаашон умдаву муҳим мебошанду дар онҳо азму ирода ва манфиатҳои миллионҳо интихобкунандагон акси худро пайдо кардаанд. Аз ҳама муҳимаш, ба маслиҳату машварат бо халқ таҳия гардида буданд. Ва онҳо низ бешак ба боз ҳам пурзўр гардидани саъю кўшиши халқи сермиллатаамон — беҳдошти ҳаёти халқ, таъмини рушди муназзамонаи Ўзбекистони мустақил дар оғози садаи XXI хизмат мерасонанд.

Э.ТУРДИҚУЛОВ.

Дар суратҳо: лаҳзаҳо аз иҷлосияи ҳаштуми Олий Маҷлис даъвати дуюм.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Ҷашни Шаҳрисабз

Тайёрӣ ба ҷашни 2700-солагии шаҳри Шаҳрисабз оғоз ёфт

Соли кунун дар доираи байналхалқӣ 2700-солагии Шаҳрисабз қайд карда мешавад, ки дар таъриху фарҳанги ҷаҳонӣ мақоми махсусро соҳиб мебошад. 29 марти соли кунун Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қарорро «Дар бораи тайёрӣ ба қайди 2700-солагии ҷашни шаҳри Шаҳрисабз» қабул кард.

Ҷомеаи ҷаҳонӣ ба таърих ва фарҳанги кишварамон, ки дар чорроҳаи камари тиллоии рушди фарҳанги ҷаҳонӣ — Роҳи бузурги абрешим воқеъ аст ва махсусан ба шаҳрҳои қадимаи мо дер боз майлу шавқи калон дорад. Баъди ба даст омадани истиқлолият Ӯзбекистон ҷаҳонро, ҷаҳон бошад мамлакати моро бештар мешиносад, шӯҳрати шаҳрҳои қадимаи мо боз ҳам баландтар мегардад. Чуноне ки Президент Ислом Каримов зикр намуд он чиз беҳуда нест, ки фарҳанги мо марказе гардид, ки диққату эътибори тамоми инсониятро ба худ ҷалб сохтааст. Самарқанд, Бухоро, Хева барин шаҳрҳо на танҳо муқаддасҷой барои олимон ва дӯстдорони санъат, балки тамоми одамоне гардид, ки ба сарватҳои таърихӣ ва таърих майлу шавқи калон дорад.

Аз ҷониби иҷлосияи 31-уми Конфронси генералии ЮНЕСКО қабул гардидани қарор дар бораи иштироки ин ташкилоти бобрӯи байналхалқӣ дар қайдкунии 2700-солагии шаҳри Шаҳрисабз боз як далели равшани диққату эътибор ва эҳтироми аҳли ҷаҳон нисбати Шаҳрисабз — Кеши қадима — Ватани ниёи бузургамон соҳибқирон Амир Темур мебошад.

Дар қарори номбаршудаи Девони Вазирон ба масъалаи тайёрӣ ба ҷашни шаҳр ва гузарондани он ба дараҷаи воло тантанаи соли 2002 диққату эътибори махсус нигаронда шудааст.

Мувофиқи қарор таркиби комиссияи тадоруку ҷумҳурӣ оиди тайёрӣ ва гузарондани 2700-солагии ҷашни Шаҳрисабз ва нақшаи тадбирҳо тасдиқ гардидааст.

Конфронси илмии байналхалқӣ таҳти унвони «Нақши Шаҳрисабз дар таърихи ҷаҳонӣ» бо иштироки ЮНЕСКО гузаронда мешавад. Ҳамчунин бахшида ба ҷашн китобҳо — мураққаъҳо, асарҳои илмиву бадей, маркаи махсуси почта чоп карда мешавад.

Барои амалӣ гардондани тадбирҳои пешбинигардида ва корҳои ноширӣ бисёр ташкилотҳо ҷалб карда мешаванд, ки дар байнашон Фарҳангистони улум, Вазорати умури хориҷа, Комиссияи миллии Ӯзбекистон оид ба корҳои ЮНЕСКО, иттиҳодияи эстрадии «Ӯзбекнаво», Кенгаши ҷумҳурии маънавиёт ва маърифат, Кумитаи давлатӣ оид ба матбуот, Ширкати саҳҳомии табъу нашри Шарқ, Оҷонсии почта ва телекоммуникатсияҳо, ҳокимияти вилояти Қашқадарё мебошад.

Ба зиммаи Вазорати фарҳанг ва Фарҳангистони бадей вазифаи таҳияи нишони 2700-солагии Шаҳрисабз, ба зиммаи Бонки Марказӣ сикка задани тангаи ёдгории ҷашнӣ гузошта шудааст. Ба воситаҳои ахбори оммавӣ тавсия гардидааст, ки силсилаи гуфтору барномаҳои телевизион ва радиоро ташкил дода, мақолаҳоро дар бораи тадбирҳое мунтазам чоп кунанд, ки бо тайёрӣ ва гузарондани ҷашни мазкур алоқаманд мебошанд.

Дар қарор ҳамчунин пешбинӣ гардидааст, ки Вазорати фарҳанг якҷоя бо ҳокимияти вилояти Қашқадрё мебояд соли ҷорӣ корҳои заруриро оиди таҷдиди ёдгориҳои таърихӣ, маҷмӯъҳои Оқсарой, Доруттиловат, Дорусаодат, гумбази тиҷоратии Чорсу, мадрасаи Чӯбин ба иҷро расонанд.

Дар мамлакати мо дар рафти тайёрии калонмиқёс ба идҳо ва ҷашнҳои бузург додани диққату эътибори калон, ба иҷро расондани корҳои бунёдкорӣ, фаъол гардондани ободгардонӣ ва сабзу хуррамгардонӣ дар шаҳрҳо ва деҳаҳо, масъалаҳои беҳтар кардани хизматрасонии иҷтимоиву маишӣ ба шаҳрвандон ба анъанаи нек мубаддал гардидааст. Дар қарор тадбирҳо оид ба сохтмон ва ободгардонӣ, беҳдошти таъминоти аҳолӣ бо гази табиӣ ва оби ошомиданӣ, рушди соҳаҳои алоқа, нақлиёт, тандурустӣ ва хизматрасонии коммуналӣ пешбинӣ гардидаанд, ки онро мебояд ҳокимияти вилояти Қашқадарё якҷоя бо вазорату идораҳои даххлдор ба иҷро расонад.

Қарори Девони Вазирон «Дар бораи тайёрӣ ба қайдкунии 2700-солагии ҷашни Шаҳрисабз» боз як мисоли равшан дар ин мебошад, ки ба туфайли истиқлолият таҳти сарпарастии Президенти мамлакат корҳои бузург оиди эҳё ва омӯзиши таърихи ҳақиқиамон, арзишҳои бисёрасрина, амиқан омӯхтани хусусиятҳои миллии ба худ хос, ободгардонии шаҳрҳои қадима, муқаддасҷойҳо собитқадамона идома меёбад.

(ЎзА).

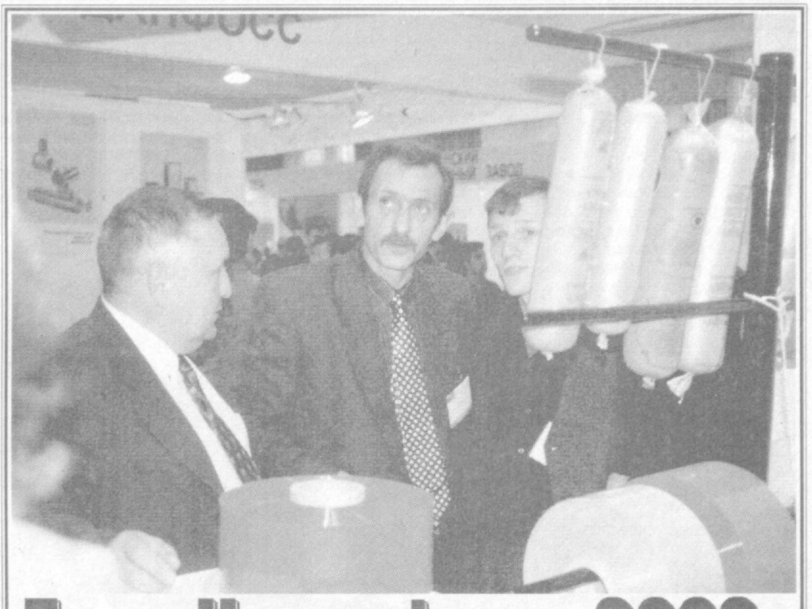

Дар «Интерфууд-2002»

«Итеса Осиё», ки шарики ӯзбекистонии ширкати намоишгоҳсозмондиҳандаи британии «Ай-Тӣ-Эй групп» мебошад дар ин чанд ҳафтаи аввали баҳор ду намоишгоҳи байналхалқиро дар меҳмонхонаи «Интерконтинентал» ташкил намуд.

Бо номи «Интерфууд Ӯзбекистон-2002» намоиши 2-уми маҳсулоти хӯрокворӣ, нӯшокӣ, зарфбандӣ ва технологияи истеҳсолот дуввумин чунин тадбир буд, ки аз 3 то 5 апрел барпо шуд.

Намоишгоҳро Вазорати кишоварзӣ ва обёрӣ, Ширкати холдингии «Узплодовошвинпром», Ассотсиатсияи «Ӯзмевасабзавот» дастгирӣ намудаанд. То ҳанӯз сармоягузории хориҷӣ дар соҳаҳои истеҳсолоти хӯрокворӣ, нӯшокӣ ва маҳсулоти шириниву нонӣ бештар аз 10 миллиард долларро ташкил намудааст.

Аз 40 ширкате, ки аз даҳ кишвар ба намоишгоҳ маҳсулоти худро гузоштаанд, тавлидоти ватаниву муштарак саҳми зиёд дошт. Танҳо дар ширкати «Ӯзплодовошвинпром-холдинг» бештар аз 15 корхонаи муштарак мавҷуд аст.

Бештари маҳсулоти намоишгоҳ дар чанд соли охир ба бозори Ӯзбекистон дохил шуда бошад, коняқҳои машҳури «Арорат»-и Арманистон ҳанӯз дар мамлакати мо роҳ наёфтааст. Аммо мисли маҳсулоти шустаниву равғании «Садаф»-и Эрон ё худ чойҳои «Бета», ки ҳоло дар Тошканд қадоқ карда мешаванд, чанд сол қабл аз ин ба истеъмолгарони мо дастрас мегардад. «Бета-Алгоритм» аввалин корхонаи чойқадоққунӣ мебошад, ки чойҳои ҳақиқии Сейлонро ба Ӯзбекистон овард.

Дар намоишгоҳ ба дастгоҳу мошинҳое, ки маҳсулоти хӯрокворӣ истеҳсол менамоянд инчунин гузошта шуда буд. Ва албатта имрӯз харидории маводи хӯрокворӣ аз зарфпечии он низ вобаста аст, ки аз ин рӯ чунин корхонаҳои зарфпечӣ ҳам маҳсулоти худро нишон доданд.

Т. ИКРОМОВ,
хабарнгори «Овози тоҷик».
Суратгир Т. ДИВАКОВА.

Акси садо

Дарси кушод зарур аст!

Шумораи навбатии рӯзномаи «Овози тоҷик»-ро бесаброна интизорӣ кашам. Ҳар як сатри онро мутолиа намоям. Бахусус нигоришоти Мӯҳсин Умарзода, Муҳаммад Шодиро борҳо такроран хондаам. Вале маро «Дарси кушод зарур аст!» («Овози тоҷик», 29. 12. 2001) ном мақолаи хизматчии ҳарбӣ Шарофхон Мирзоев водори андеша намуд.

«Оё дарси кушод лозим аст?» ном мақолаи Ато Фаттоевро низ хондаам. Ва умедвор будам, ки чанде аз омӯзгорони соҳибтаҷрибаи мактабҳои тоҷикии ҷумҳурӣ дар ҳалли ин масъала рӯшанӣ меандозанд. Сад афсӯс, омӯзгоре ба он даст назад. Шояд ин ҳолат аз беэътиборӣ нисбати маводи рӯзнома рух дод?! Ҳол он ки бе ин мақола ҳам рӯзнома нашр мегардид ва муштариёни худро дорад. Рӯзнома минбари розу ниёзи мардум аст. Ва ин муаммое, ки рӯзнома ба нашр додааст, пеш аз ҳама дархӯрди омӯзгорон бувад. Зеро маҳз туфайли ин пеша соҳибпешагон нон мехӯранд, зиндагӣ доранд ва обрӯву эҳтиром ёбанд.

Гузаронидани дарс фаъолияти рӯзмарраи омӯзгор аст. Ҷараёни дарс асосан дар коргоҳ-синфхона ба гурӯҳи ҳамсинни шогирдон аз омӯзонидани асосҳои илм ва тарбияи ахлоқӣ иборат бувад. Ҳар як дарс бо мақсади дақиқ гузаронида шавад, то аз он натиҷаи дилхоҳ барояд. Самараи меҳнати дандоншикани омӯзгор низ аз тарзи ташкил ва гузаронидани дарс вобастагӣ дорад.

Омӯзгор бояд ба дилу дидаи шогирд роҳ ёбад, меҳри ӯро ба фанни таълимӣ бедор намояд ва зина-зина ба амали мақсад ноил гардад. Зиёданд омӯзгорони собиқадор, вале аз омилҳои номбурда дар канор. Танҳо баҳри муздду вақтгузаронӣ ба синфхона даро баро доранд. Андешаи натиҷаи меҳнат надоранд. Ба донишандӯзии шогирдон ҳам бефарқ ҳастанд онҳо.

Одатан чунин «устодон» рӯйгири роҳбарияти мактабанд. «25-30 сол собиқаи корӣ дорам. Кай маро ба тоифаи оливу унвонҳо пешбарӣ менамоед?» «Аз омадани вай «эркатой» шаш - ҳафт сол шудаасту аллакай тоифаи аввал дорад» даъво намоянд баъзе.

Чун панҷ ангушт баробар нест, дониш, қобилият ва маҳорати педагогии омӯзгорон низ якранг набувад. Туфайли мавҷудияти чунин қонуният омӯзгоронро ба тоифаҳо ҷудо ва ба унвонҳо пешбарӣ намоянд.

Дар ҳалли чунин муаммо натиҷаи меҳнат ва дарсҳои кушод мушкилкушои роҳбарон аст. Дарси кушод — дарси намунавист, ки омӯзгор метавонад тамоми дониш, қобилият ва маҳорати педагогии худро зимни он пешниҳоди нафақат шогирдон, балки гурӯҳи омӯзгорон намояд. Ба замми ин бояд қобилият ва дониши шогирдонро низ ошкор созад. Иҷрои ин ҳама амалиёт на ҳар касро дар тӯли 45 дақиқа муяссар гардад.

Омӯзгор, бешубҳа, нисбати дигар дарсҳо ба дарси кушод бештар омодагӣ бинад. Меомӯзад то биомӯзонад ва бисозад. Баъзе ашёву воситаҳои аёниро аз ҳампешагон мегирад, то дар дарс истифода намояд. Муаллима маводи зиёд ҷамъ карда, рафтори дуруст кардааст, барои беҳтар гузаронидани дарси кушод кӯшидааст. Ин сохтакорӣ нест. Ҳамсоя аз ҳамсоя зарфу ашё талабида, баъзан меҳмон гусел мекунад. Магар мо инро сохтакорӣ мегӯем?. .

— Не. Асло не! — менависад Ш. Мирзоев.

Албатта, мақсаднок ва бамаврид истифода намудани маводи гирифташуда сохтакорӣ нест. Вале дарси кушоди намунавӣ, ки мувофиқи нақшаи пешакӣ тасдиқ гардида гузаронида мешавад, аз намоиши маводу ашёи зиёд иборат нест. Дарси кушод ҳисоботи дониш, таҷриба ва қобилияти педагогии омӯзгор назди маъмурияти мактаб ва ҳампешагон бувад. Ашёро қарз гирифтан мумкин, вале донишу таҷрибаи кориро ҳаргиз. Ин ҳар дуро танҳо пайи омӯзиш ташаккул додан мумкин асту халос.

Оре, мегӯянд: «ҳар як дарси муаллими имрӯз бояд кушод ва ҳамқадами замон бошад». Мантиқан ибораи хуб аст. Агар дар амал чунин буд, нур болои нур мешуд. Афсӯсҳо бошад, сохтакорӣ маҳз дар замири ҳамин мантиқ ниҳон аст.

Аввал, на ҳама омӯзгор ба ҳар як дарс чун ба дарси кушод омодагӣ мебинад. На ҳамеша омӯзгорон ба дарсҳои ҳамдигар даромада табдили таҷриба доранд. Ҳарчанд дар мактаб дафтарҳои махсуси иштироки омӯзгорон ба дарсҳои ҳамдигар мавҷуд бошад ҳам «сохтакорӣ» маҳз ин ҷо зуҳур ёфтааст. Кам андар кам мешавад таҳлили дарсу маслаҳатҳои муфид.

Сонийан, дарси кушод аз рӯйи реҷаи пешакитасдиқгардида гузаронида мешавад. Дар он ғайр аз омӯзгорони фаннӣ, мутахассисони дигар низ иштирок намоянд. Пас ҳамагон дар якҷоягӣ дарси кушоди яксоатаро ҳиҷо-ҳиҷо таҳлил намоянд. Аз комёбиҳои омӯзгор баҳра баранд, ё ба ӯ маслиҳатҳои муфиди услубӣ диҳанд. Ҳамин лаҳза:

Ақлҳоро ақлҳо ёрӣ диҳад,
Машварат идроку ҳушёрӣ диҳад.

Туфайли чунин машварату хулосабарориҳо фаъолияти педагогии омӯзгор дар миқёси мактаб ва ё ноҳия оммавӣ гардонида шавад. ..

Умедворем, устодони мӯътабар аз ин баҳс дар канор намонда, фикру андешаҳои худро аз тариқи минбари ягонаи тоҷикии ҷумҳуриамон иброз медоранд.

Ӯзбакбойи РАҲМОН,
ноҳияи Навоӣ.

Соли эъзози куҳансолон

Фахриён ифтихори мо

«Бе пир тадбир нест», мегӯянд. Дар ҳақиқат, пирону кӯҳансолон аз қадимулайём «гули сари сабади» ҷомеаи машриқзамин будаанду ҳастанд. Таҷрибаи зиндагиву фаъолияти кории онҳо ҳамеша барои ҷавонон дастури амал буду мебошад. Бинобар ғамхории ҳукумати ҷумҳурӣ ва алалхусус президентамон Ислом Каримов собиқ кумитаи собиқадорони ҷангу меҳнат ба хазинаи фахриёни «Нуронӣ» табдил ёфт. Ташкилоти нав на танҳо тамоми собиқадорони ҷангу набардҳо ва фахриёни меҳнатро муттаҳид сохт, балки имкониятҳои аз ҷониби худи хазина ташкили ёрии моддиро низ ба даст овард. Зеро, бо қарори ҳукуматамон фаъолияти тадбиргарӣ, корхонаҳои хурди истеҳсолӣ ва хизматрасонии маишӣ назди хазинаи «Нуронӣ» аз тамоми намуди андозҳо озод гардонида шудаанд, ки барои ба амал баровардани бисёр чорабиниҳои хайрия имконият медиҳад.

Ташкилоти «Нуронӣ»-и ноҳияямон ҷамъ 13 ҳазору 31 нафар фахриёни ҷангу меҳнатро муттаҳид мекунад. Аз онҳо 225 нафар иштирокчиёни Ҷанги дуюми ҷаҳонанд. 1627 нафар фахриён солҳои набард дар ақибгоҳи фронт меҳнат кардаанд.

Боиси ифтихор аст, ки ҳоло дар ноҳияамон 32 нафар мӯйсафедони аз 100 то 122 - сола истиқомат мекунанд. Афзудани кӯҳансолони аз 100-сола боло рамзи афзоиши дараҷаи некӯаҳволии мардум аст. Имрӯзҳо 241 нафар кӯҳансолони бепарастор аз ҷониби давлат бо 28 намуди хӯрокворӣ, сару либос ва хизмати тиббӣ таъмин гардидаанд.

Барои дастгирии моддиву маънавии фахриён дар идораи «Нуронӣ»-и ноҳия ду корхонаи хурди истеҳсолкунандаи сачоқҳои махмалин кушода шудаасту беш аз 30 нафар ҳунармандону шахсони тадбиргар аз рӯи 26 намуд ба мардум хизмат мекунанд. Аз ин соҳаҳо ба ҳисобсурати хазинаи «Нуронӣ»-и ноҳия моҳе 160-170 ҳазор сӯм маблағ ворид мегардад. Ин имконияти таъмини маоши 4 нафар ходимони идораамон, додани ёрии моддӣ ба фахриён ва гузаронданни чорабиниҳои гуногунро ҳам ба вуҷуд овард. Ба ғайр аз ин дар ихтиёри идораамон 3 гектар замини киштукор ва 2 гектар боғи мева мавҷуд аст, ки даромади ин низ барои дастгирии моддии кӯҳансолон сарф мегардад.

Соли 2002 аз тарафи сарвари давлатамон соли қадршиносиву эъзози пиронсолон эълон гардидааст. Ин иқдоми нек қалби мо, фахриёнро боз ҳам ба ҷӯш оварда барои корҳои навро ба амал баровардан, барои мустаҳкамсозии пояҳои истиқлоли кишвар саҳм гузоштан ҳидоят менамоянд.

Чанде пеш дар арафаи иди Қурбон ва иди байналхалқии занону духтарон - 8 март ба 71 нафар фахриён аз ҳисоби ташкилотамон ба миқдори 131 ҳазор сӯм ёрии моддӣ дода шуд.

Ба фахриёни боқимонда аз ҳисоби собиқ ҷойҳои кориашон, хазинаҳои «Маҳалла», «Наврӯз», корхонаҳои хурду фермерҳо бо маблағҳои нулӣ, тӯҳфаҳои қиматбаҳо ёрии моддӣ расонда шуд. Дар корҳои хайрия саҳми тадбиргарон Қаюмов Яҳёхон ва Азизов Нӯъмонхон намунаи ибратанд.

Дар арафаи иди умумихалқии Наврӯз ба фахриёни бепарастору барҷомонда беш аз 150 ҳазор сӯмина кӯмаки моддӣ додем.

Фахриёни фаъолу пуртаҷриба, аъзоёни раёсати хазинаи «Нуронӣ»-и ноҳия Эшонхон Пошшохӯҷаев, Аъзамхон Болтахӯҷаев, Аҳмадҷон Ҳоҷиев, Рустамҷон Мамадалиев, Акбаралӣ Қӯзибоев, Тӯхтасин Соҳибов, Маматхон Дарвешов, дар гузарондани чорабиниҳои гуногун дар асоси дастури ҳукуматӣ оиди эъзози пиронсолон, вохӯриҳо бо ҷавонону намояндагони маҳаллаҳо иштирок намуда дар тарбияи насли наврас саҳми арзанда мегузоранд.

Чанде пеш бо кӯмаки ҳокимияти ноҳия барои фахриён аз маркази шаҳр, аз дохили боғи истироҳат биной чойхона ҷудо гардид. Бо мадади ҳокимият ва қувваи худамон биноро бо сифати хуб таъмир намуда то иди Хотира ва сипосгузорӣ, яъне 9 май барои фахриён кушоданием. Ин маскан на танҳо тӯҳфаи хубест барои истироҳати пиронсолон , балки боз як манбаи даромадовар барои хазинаамон мегардад.

Бо боварии қатъӣ гуфта метавонем,ки фахриёнамон ҷавобан ба ғамхориҳои ҳукумат тамоми донишу таҷрибаи ғании худро барои таъмини осоиши ҷамъият ва тарбияи насли наврас дар рӯҳи ватандӯстӣ ва дӯстии халқҳо сарф хоҳанд кард.

Мелибой ДОЛИМОВ.
Ҷонишини раиси хазинаи «Нуронӣ»-и ноҳияи Косонсой.

Зиндагиро орзу ширин намуд...

«Дар фан роҳи тахту ҳамвор ва боандоза нест: роҳбалад ҳар чӣ қадар моҳир бошад ҳам, ҳар як фард худ заҳмат кашида, ба қуллаҳо часпида баромаданаш лозим аст».

Г.ЛИХТЕНБЕРГ,
адиби Олмон.

— Алло, Аҳмадҷон Солеевич?

— Лаббай!

— Гуфтанд, ки имрӯз дар Шӯрои илмии донишгоҳ иштирок кардани шумо ҳатмист, — хабар дод котиба. — Раис таъин карданд.

— Ба ҷону дил, — гуфт вай, — лекин ман хабар дорам.

— Дуруст, аммо супориш ҳамин тавр шуд, — узри маънӣ кард духтарак. — Саломат бошед, домулло.

Вай гӯшаки телефонро гузошта, чанд лаҳза ба нуқтаи номаълуме андешамандона нигоҳ кард. Охир ҳар як ҷамъомад бе иштироки ӯ намегузарад ва аз ин роҳбари донишгоҳ низ хабардор аст. «Мумкин боз ягон масъалаи муҳим дида шавад ё ягон воқеа рух додааст, — аз дил гузаронд вай, — бори дигар огоҳонидани роҳбар сабабе дорад».

Ҷамъомад дар соати таъиншуда оғоз ёфт. Аҳмадҷон ба чор тараф нигарист. Ҳама чеҳраҳо шинос буданд ва ягон шахси бегона ба назар намерасид. Дар рафтору гуфтори ҳозирон низ дигаргуниро мушоҳида накард. Гоҳо масъалаи ташкилӣ ё муаммои муҳим баррасӣ гардад, ҳозирон аз кимкуҷо фаҳмида, бо пичиросу гӯшакӣ онро шарҳу эзоҳ медоданд, аммо имрӯз хотирҷамъӣ ҳукмрон буд. Риштаи суханро ректор Р.Холмуродов гирифт.

— Аз азал ба донишгоҳ ва устодону шогирдони он таваҷҷӯҳи зиёде доштам, — гуфт Рустам Иброҳимович. — Амри тақдир буд ё хости худо, ки ман як сол боз сарвари чунин як даргоҳи табаррук ҳастам. Дар муддати кӯтоҳ қариб бо ҳамаи аҳли ҷамоаи он дӯсту ошно шудам. Яке аз онҳо Аҳмадҷон Солеевич мебошад, ки ҳоло дар ӯҳда вазифаи проректориро дорад. Имрӯз барои ман бахти бузург аст, ки ба ӯ нишони «Аълочии мактаби олӣ»-ро супорам, ки ҳамин пагоҳирӯзӣ аз Тошканд омад.

Дар зери кафкӯбии ҳозирон нишони сарисинагӣ ба костюми ӯ гузаронида шуд. Аз мукофотгирии ногаҳонӣ вай ҳатто чанд сухани миннатдорӣ гуфта натавонист. Аз шодӣ дар чашмонаш ашк ҳалқа зада, қалбаш аз ҳаяҷон ба таппиш омад. Фақат даст сари сина гузошт, сар хам карда, сипосгузорӣ намуду халос.

Он шаб аз ошуфтагӣ то дер гоҳ хобаш набурд. Пеши назараш айёми бачагӣ, қадамҳои нахустин дар бӯстони илму маърифат, ранҷу заҳмат, бурду бохт ва радду бадали зиндагӣ монанди наворй синамо гузаштанд.

Аз ҳавас то хоҳиш

Маро орзу дар замона якест,
Ки он орзу бар ту душвор нест.

ФИРДАВСӢ.

Вай дар мактаби миёна таҳсил мегирифт. Аз ҳама фанҳо баҳояш «аъло» буд. Муаллими забони русӣ А.С.Болшакова андеша дошт, ки шогирдаш таваҷҷӯҳ ба адабиёти рус дорад. Омӯзгори кимиё Рубинов умедвор буд, ки аз ӯ Менделееви замон ба камол мерасад. Инчунин дигар устодони фанҳои мухталиф ақида доштанд, ки ворисӣ муносиб чун Аҳмадҷон Солеев доранд.

Тазоди ҳаётро бинед, ки муаллими риёзии Аҳмадҷон Солеев парвое надошт. Ӯ дарси худро чун одат мегузаронд.

— Бачаҳо ором шинед, — баъзан дигаронро ба оромию хомӯшӣ даъват мекард сардори синф М. Султонмуродов, — охир дарс барои шумоён!

— Ту, Муҳаммадқул кордор нашав, — бепарво даст меафшонд муаллим, — хондан ба ман лозим нест. Даркор бошад, марҳамат, гӯш кунанд, нахоҳанд садқаи сар!

Ногуфта намонад, ки он ду-се нафар толибилмон дар маҳфили «Математикони ҷавон» иштирок карда, дониши худро боз мукаммалу мустаҳкам мекарданд. Дар байни онҳо Аҳмадҷон низ буд. Вай аз фанни риёзӣ дар озмуни ноҳиявӣ ва вилоятӣ иштирок карда, ҷойҳои фахриро ишғол мекард.

— Ғолиби олимпиадаи вилоятӣ шудан, — мегуфт роҳбари маҳфили «Математикони ҷавон», муаллими сахтгир ва ба гуфти ҳолдонҳо, ба таърифу баҳогузорӣ хеле «хасис» С.Нарзиев, — маънои риёзиро хубу беҳтар донистанро надорад. Ҳатто гузаштагони мо Берунӣ, Хоразмӣ, Умари Хайём ва даҳҳо дигарон болои алҷабр хеле майна об карда бошанд ҳам, ба охираш нарасиданд. Риёзӣ фаннест, ки ҳам душвору ҳам шавқовар. Агар кас ба он ҳаваси воқеӣ пайдо намояд, як умр хоҳиши аз он ҷудо шудан намекунад.

Омӯзгор барои тасдиқи фикри худ масъалаю мисолҳои шавқоварро бо роҳҳои гуногун ҳал мекард ва муаммоҳои сарбастаро ба онҳо ҳавола мекард.

Ногуфта намонад, ки худи Аҳмадҷон баъди хатми мактаби миёна хост, то донишҷӯи Донишкадаи навтаъсиси меъморию сохтмони Самарқанд шавад. Ҳатто ҳуҷҷатҳои худро ба донишгоҳи мазкур супурда, ба имтиҳони дохилшавӣ тайёрӣ дид. Аз ин воқеа роҳбари маҳфили математикони ҷавони Донишгоҳи давлатии Самарқанд Асад Амонов хабар ёфта, ӯро назди худ хонд.

(Давомаш дар саҳифаи 4.)

Рӯзи мактабҳо дар шаҳри Бухоро

Аз волидайн пул хостан мумкин нест!

Ҷамъомадро ба муносибати ҷамъбасти рӯзи мактабҳо дар шаҳри Бухоро ҳокими вилоят, депутати Олий Маҷлис Самоиддин Ҳусенов кушод. Вай таъкид намуд, ки аз рафти корҳои таълиму тарбия дар мактабҳои шаҳри Бухоро қаноатманд аст. Зеро он камбудию норасоиҳое, ки ду сол муқаддам аз тарафи гурӯҳҳои корӣ ошкор гардида буд, ислоҳ шудааст.

— Маро пайваста ин саволҳо нороҳат мекард: оё рӯзи мактабҳо бароямон лозим аст? Вай чӣ суд дорад? Худи ҳаёт зарурати ин тадбирро собит мекунад. Шояд баъзеҳо гумон мекунанд, ки тадбири «Рӯзи мактабҳо» низ ба интиҳои худ мерасад, — идома намуд ӯ. — Не, ин тадбир ҳаргиз қатъ намеёбад, зеро он бо тақдири ҷавонон ваояндаи мамлакат алоқаманд аст.

Мақсади асосии мо аз гузаронидани ин тадбир мустаҳкамтар намудани базаи моддию техникии мактабҳо мебошад. Барои мо тадбири хушку холии, бесуд баҳри расмиятпарастию худнамоӣ ҳаргиз лозим нест. Ҳар яки мо бояд кӯшем, ки ин тадбири муҳим ҳаргиз рӯякию бенатиҷа нагузарад, балки он пайваста самараи дилхоҳ диҳад.

Баъд ҳокими вилоят таклиф намуд, ки ҷамъомад бар хилофи одат, услуби дигар гузаронда шавад: яъне ба ҷои ҳисоботи роҳбарони гурӯҳҳои корӣ бояд роҳбарони мактаб баромад намуда, аз хусуси рафти корҳо, самараи рӯзи мактабҳо ва масъалаҳои ҷойдошта иттилоъ диҳанд. Ҳозирин ин таклифро пазируфтанд.

Директори мактаби рақами 27-и шаҳр Б. Қобилова назди минбар баромад.

— Аз як гектар замини мактаб ва (коғазпора) қариб як миллион сӯм фоида дидем. Инчунин ҳомиён ёрӣ расонданд, — гуфт вай.

Сардори мактаб ба саволи ҳокими вилоят «Оё рӯзи мактабҳо судовар аст?» ҷавоби эҷобӣ дода, таъкид намуд:

— Мо бо шарофати Рӯзи мактабҳо фоидаи зиёд мебинем, вале мехостам, ки роҳбарону ҳомиёни мактабу маориф Рӯзи мактабҳоро интизор нашуда, дигар вақт ҳам ба мактабамон ташриф оранд...

— Бо шарофати Рӯзи мактабҳо мо ёрии ҳомиёнаамонро хуб эҳсос менамоем, — гуфт директори мактаби якуми шаҳр Вера Владимировна Хӯҷаева, — Ҷамъиятҳои саҳҳомии «Бухоротурист» ва «Бухорогӯшт» таълимгоҳамонро аз ҷиҳати моддӣ дастгирӣ мекунанд. Бо вуҷуди ин масъалаи обёрӣ намудани қитъаҳои гирду атрофи мктабамон мураккаб аст, — қайд намуд вай.

Сардори мактаби миёнаи №9 М. Сатторова низ ба саволи ҳокими вилоят оиди рӯзи мактабҳо ҷавоби мусбӣ дод.

Ҳокими вилоят ба нотиқон ва сарварони мактабҳо муроҷиат намуда, гуфт, ки аз талабагон (хусусан аз оилаҳои камдаромад) барои ҳар гуна тадбирҳо пул талабидан амали номаъқул аст.

Аз баромади директори мактаби рақами 8 Рустам Остонов маълум гардид, ки мактаби онҳо аз рӯйхати ЮНЕСКО ҷо гирифта, он ҷо оиди таълиму тарбияи наврасон корҳои ҷолиби диққат ба сомон мерасад. Тадбири рӯзи мактабҳо мушкили директорҳои мактабро осон мекунад.

Сардори мактаби №36 Ирина Саркисова иттилоъ дод, ки панҷ нафар шогирдаш дар ИМА, нӯҳ нафар дар Тали-Абиб (Исроил) таҳсил мегиранд. Мактабашон дар байни панҷову ду таълимгоҳи иттиҳоди Давлатҳои Муштаракманофеъ дар ҷои ҳабдаҳум аст.

Сарвари мактаби миёнаи махсуси (иқтисодии) №37 Татяна Малиева таъкид намуд, ки бо шарофати ёрии ҳокими шаҳр Карим Камолов онҳо соҳиби бинои нави мактаб гардиданд.

Ҳокими вилоят аз комёбиҳои таъкидёфта хурсанд шуда, гуфт, ки вай соли 1995 дар китобхонаи Кембриҷ бо усули кори «Мадем» шинос шуда буд. Хушбахтона, ҳоло он дар шаҳри Бухоро беш аз пеш паҳн мегардад.

— Ман хурсандам, ки ба саволи «Мактаб дар оянда бояд чӣ гуна бошад?» як андоза ҷавоб ёфтам. Барои бачаҳоямон имкониятҳои васеъ фароҳам меояд. Дар айни замон ҳаёт рӯз то рӯз талабҳои нав ба нав ба миён мегузорад. Аз ин рӯ рӯзи мактабҳо низ қатъ намеёбад.

Ҷонишини ҳокими вилоят Мизроб Бӯронов ҳангоми суханронии худ аҳамияти Рӯзи мактабҳоро таъкид намуда, аз ҷумла хабар дод, ки дар бисёр ҷойҳо ҷиҳозҳои тиббӣ намерасад. Дар 23 мактаб компутер (модем) нест. Дар 21 фоизи мактабҳо корҳои таълиму тарбия дар басти дуюм мегузаранд.

Дар охир ҳокими вилоят таъкид кард, ки «Универсиада-2002» дар ҳаёти вилоят воқеаи муҳим мегардад. Дар рӯзи кушодашавии он — 24 май варзишгоҳи «Бухоро» бисту панҷ ҳазор тамошобинро дар худ ҷой медиҳад ва ин маросимро аҳолии панҷоҳ мамлакат ба воситаи «оинаи нилгун» тамошо карда метавонад.

Баъди поёнёбии универсиада низ иншоотҳои варзишӣ бояд ба маскани дӯстдоштаи ҷавонон табдил ёбанд.

Амрулло АВЕЗОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Бухоро.

Зиндагиро орзу ширин намуд...

(Аввалаш дар саҳифаи 3.)

— Ҳа, ҷӯраҷон, ту куҷо рафтӣ? — ҳайратомез пурсид ва сипас амр дод вай, — зуд раву ҳуҷҷатҳоро гирифта, ба факултаи мо супор! Фаҳмо?

Барои вай ҳуҷҷатҳоро баргардонида гирифтан осон нашуд, зеро соҳибони медали тилло дар ҳисоби махсус буда, рӯйхати онҳо ба вазорат мерафт. Аҳмадҷон ба баъзеҳо таваллою зорӣ карда, бо як азоб ҳуҷҷатро гирифту ба гуфти роҳбари маҳфилаш Асад Амонов амал кард. Соли 1986 аксарияти хонандагони мактаби миёнаи рақами 16 донишҷӯи мактабҳои миёнаи махсус ва донишкадаҳо шуданд. Аз ин ҷумла Аҳмадҷон Солеев истисно набуд. Имтиҳони қабулро бо муваффақият супурда, номи донишҷӯи факултаи риёзии Донишгоҳи давлатии Самарқандро гирифт.

Аз хоҳиш – ба мақсад

Агар дар ҷаҳон
набвад омӯзгор,
Шавад тира аз
бехирад рӯзгор.

А.ҶОМӢ.

Вай дар курси чаҳорум таҳсил мегирифт, ки аз Маскав А.Д.Брюно ном олими ҷавон омад. Ташрифи ӯ барои донишҷӯён як воқеаи аҷиб ва таъсирбахш буд. Дар 27-солагӣ ба ҳама ҳам доктори фанҳои физика ва математика шудан насиб намегардад. Александр Дмитриевич унвони профессори Донишгоҳи давлатии Маскавро низ дошт.

Ҳангоми дар толор гаштан ӯро аз донишҷӯён фарқ кардан хеле душвор буд. Чунин шуд, ки ӯ дар дигар гурӯҳҳо дарс мегуфт. Аз ҳамин сабаб аксарияти ҷавонони ташнаи илм ба ӯ бо ҳавас менигаристанд.

— Чаро ба мо низ дарс намегӯяд? — рӯзе эътирози худро баён кард кадоме аз донишҷӯён. — Мо ҳам мехоҳем аз сӯҳбати ӯ баҳра барем.

— Марҳамат, — гуфт роҳбари гурӯҳ Шаҳоб Шарифов, — шахсони дилхоҳ метавонанд ба маърӯзаҳои вай иштирок кунанд.

Дар ҳақиқат А.Брюно дар боби алҷабр ва назарияи ададҳо бисёр чизро медонист. Дар дарси ӯ кас хеле чизҳоро дониста мегирифт.

— Ман тайёрам, — гуфт рӯзе ба донишҷӯён, — ба тамоми пурсишҳои шумо аз риёзӣ ҷавоб гӯям.

Дар давоми се моҳ ҷавонони самарқандӣ аз ӯ бисёр чизҳоро омӯхтанд. Онҳо ба Александр Дмитриевич пеш аз бозгашташ аз курси махсуси риёзӣ имтиҳон супурданд. Аҳмадҷон Солеев ва чанд нафари дигар низ хоҳиши аз санҷиш гузаштан карда, диққати устоди русро ба худ кашиданд. Олими рус аз 12 нафар танҳо ду нафарро интихоб кард.

— Шумо дар Маскав хондан намехоҳед? — ногаҳон таклиф намуд вай, — илмдӯстии шумо ба ман хеле писанд омад.

— Ба ман Ленинград маъқул аст, — фикри худро баён кард Аҳмадҷон, — шаҳри хеле зебо ва муҳити илмиаш ҳам хуб мегӯянд.

— Дуруст, — паст наомад А.Брюно, — лекин олимони пурқувват дар марказанд. Ҳангоми интихоби шаҳр ҳамин чизро ҳам ба назар гиред.

Аҳмадҷон аз волидайн фотиҳа гирифту бо ҳамкурсаш ба Маскав омад. Донишгоҳи ба номи Ломоносов ӯро дар ҳайрат гузошт. Дар хусуси ин маскани илму ирфон аз рӯзномаю маҷаллаҳо бисёр хонда буд, аммо хондан дигар будааст у дидан дигар.

Орзуро айб нест

Ҷони инсон ташнаи
фатҳу кушоиш будааст,
Рӯҳи инсон ташнаи
маҳву ситоиш будааст.

ЛОИҚ.

Пас аз хатми донишгоҳ дар яке аз сафарҳо дар назди шаршараи машҳури Канада Ниагаро истода, аз баландӣ бо шиддат фуруд омадани обро тамошо мекард. Ба назари кас ғулғула ангехта, пош хӯрдани кафку чакраҳои об ва пайдоиши рангинкамон аҷиб метофт. Аҳмадҷон аз мӯъҷизаҳои нотакрори табиат баҳра мебурд ва ботинан завқ мебурд.

Дар як қитъаи дурдаст — дар як гӯшаю канори дунё — дар шаҳри Торонто истода, аз зебоии табиат баҳра мебарад. Аз он қаноатмандӣ мекард, ки кӯшишу ғайраташ барабас нарафтанд. Шабҳои бехобӣ болои ҳалли мисолу масъалаҳои риёзӣ самараи худро дод. Вай ба ивази ранҷи бешумори худ соҳиби ҳам бахту ҳам тахт гардид.

Пас аз сафари Канада ӯро ба мудири кафедраи алгебра ва геометрияи факултаи механика ва математика тавсия намуданд. Баъди се соли он бар ӯҳдаи ӯ вазифаи басо пурмасъулият — муовини раиси Донишгоҳи давлатии Самарқандро дар бахши таълиму тарбия вогузор намуданд. Бо вуҷуди пурташвиш будан пайваста бо кори илмӣ машғул мешуд. То имрӯз беш аз ҳафтод номгӯй мақолаҳои оммавиву баҳсталаб навишта, дар рӯзномаю маҷаллаҳои бонуфузи дунё чоп кард. Се мартиба ғолиби озмуни Сорус гардид, ки ин мукофот барои мақолаҳои беҳтарин дода мешавад. Кори илмии ӯ дар бобати ҳалли махсуси муодилаҳои алгебрию дифференсиалӣ ва бисёркунҷаи Нито, ки дар асоси он рисолаи доктариро ҳимоя кардааст, аз забони англисӣ ва фаронсавӣ интишор шуд, ки олимони хориҷӣ ба он баҳои баланд доданд.

Дар донишгоҳи бонуфузи Канада дарс гуфтани ӯ низ самараи корҳои илмии ӯ буд. Вай дар давоми чор моҳ аз таҷрибаи бои худ нақл кард. Профессори Донишгоҳи Торонто Ёахим Газен аз корҳои илмии ӯ ба ваҷд омада гуфт, ки олими самарқандӣ метавонад бо Академияи Канада ҳамкорӣ кунад ва ҳукумати ин мамлакат тайёр аст, ки барои ӯ равияи нав дар фан таъсис намояду ҳаматарафа дастгирӣ ва кӯмак расонад. Инчунин маблағи кофӣ низ ваъда кард. Аммо ӯ донишгоҳи худ ва зодгоҳаш Самарқандро афзал донист.

Кафедраи алгебра ва геометрия, ки ӯ роҳбарӣ мекунад, маскани дӯстдоштаи математикони на танҳо донишгоҳ, инчунин мактаби таҷрибаомӯзии муаллимони вилояту ҷумҳурӣ мебошад.

Муодилаҳо – забони математикҳо

«Агар ба ман омӯзиши дубора муяссар шавад, ба маслиҳати Платон амал карда, аввалан ба омӯзиши риёзӣ, ки илми дақиқ аст, аз нав шурӯъ мекардам».

Г. ГАЛИЛЕЙ.

— Аҷиб, риёзӣ чӣ тавр пайдо шуд? — боре пурсидем аз ӯ.

— Бо боварии том метавонам гӯям, ки баробари пайдоиши одам, — посух дод Аҳмадҷон Солеевич. — Дар замони қадим гузаштагони мо ба шикор мерафтанд. Он чизе, ки ба даст меоварданд, байни худ тақсим мекарданд. Мумкин дар навбати аввал бо кӯмаки ангуштҳо шумора пайдо шуд. Баъд панҷаҳо низ барои ададҳои бисёр камӣ кард. Маҷбур шуданд, ки аз сангчаю чӯбча истифода баранд. Бо мурури замон усули ҳисоб тараққӣ ёфт. Аз ин ҷо дар мафҳуми мо калимаҳои «ҷамъ», «тақсим» ва ғайра пайдо шуд. Ченкуниро дар Миср кашф карданд. Аз ҳамин сабаб Қоҳираро ватани геометрия меҳисобанд.

Ҳоло мо дар ҳаёти ҳаррӯзаамон дар ҳар қадам бо риёзӣ рӯ ба рӯ мешавем. Масалан, пагоҳирӯзӣ аз хоб хеста ба соат менигарем ва вақтро мефаҳмем. Ё хона созем, боз ҳисобу китоб лозим аст. Хулоса ҳаётро бидуни риёзӣ тасаввур кардан хеле душвор. Риёзиро надонед, ҳатман фиреб мехӯред.

— Барои далели фикри худ воқеаи аҷибро ба шумо нақл мекунам, — суханашро давом дод вай. — Як ошпаз ошхона кушода, ҳар рӯз таом мепухт ва бо ин роҳ зиндагиашро пеш мебурд. Рақобат дар байни соҳибони ин касб низ бештар шуда, кори ӯ пеш намерафт. Рафиқи наздикаш, ки дар шафати ошхонаи ӯ кор мекард, ба ӯ мегӯяд, ки вай метавонад ҳар рӯз бо даҳ нафар дӯсташ омада, хӯрок хӯрад. Ба шарте ки ҳар рӯз ҳар яки онҳо курсии нишастаи худро иваз карда мешинанд ва ҳамин, ки ин амал ба охир расид, ҳисобу китоб хоҳанд кард.

Ошпаз фикр мекунад, ки даҳ нафар дар ду-се моҳ ҷои худро иваз карда метавонад ва соҳиби пули яклухт мешавад. Зуд розӣ шуда, ҳар пешин ба онҳо хӯрок медиҳад. Лекин аз байн як-ду сол гузарад ҳам, курсии нишастаи худро иваз кардани меҳмонон ба охир намерасад. Вай ноилоҷ назди як шиноси аз математика хабардор рафта, аҳволро фаҳмонда медиҳад. Дӯсташ ҳисобу китоб карда мефаҳмонад, ки барои ҷойивазкунии даҳ нафар қариб ҳазор сол намерасад!

Сипас ошпаз хатои худро фаҳмида, рӯзи дигар боз ҳам зиёфати зӯр ташкил мекунад ва аз мизоҷон узр пурсида, иштибоҳ кардани худро тан мегирад. Меҳмонон завқ карда механданд ва ноилоҷ ҳисобу китобро баробар мекунанд.

Барои ҳамин ҳам, дӯстам, мардум дуруст мегӯянд: шахсе, ки ҳисобу китобро намедонад, аз ҳамёнаш ҷудо мешавад.

Ғафурҷон МАҲМУДОВ,
Зоҳир ҲАСАНЗОДА.
ш.Самарқанд.

Турфа олам

Беҳтараш фардо оед

Дар даромадгоҳи яке аз дармонгоҳҳои шаҳри Вайкросини Иёлоти Муттаҳидаи Амрико таблои бузурге овезон аст, ки дар он ҳуқуқи мизоҷон иншо гардидааст. Ҳуқуқи мизоҷон ба андозае зиёд оварда шудаанд, ки барои то ба охир хондани он вақти бисёре харҷ мегардад ва пурра хонда баромадани он ҳам аз имкон берун мебошад. Чунки он тез-тез тағйир ёфта, кас гиреҳи калобаро дарёфтанаш душвор аст.

Аҷибаш ин ки дар поёни табло чашми кас ҳатман ба навиштаҷоти зерин бармехӯрад: «Агар то ба охир хондани ҳаққу ҳуқуқҳоятон сабру бардошт ва вақтатон кифоя карда бошад, худро ба табибон нишон доданатон шарт нест, беҳтараш фардо оед».

Ба фикри равоншиносон бо ин усул аз маризии асаб мизоҷонро ба осонӣ халос кардан мумкин аст.

Усули нав

Олимони итолиёвӣ, ки дар бобати тадқиқи ҳайвонот қадамҳои дилпурона гузоштаанд, усули нави ба рӯйхатгирии гургҳои кӯҳиро офаридаанд. Онҳо то ҳол мисли пешина теъдоди гургҳоро аз нақши пояшон муайян менамуданд. Дастгоҳи сохтаи онҳо садои гургҳоро сабт мекунад.

Чун дигар ҳайвонот гургҳо низ забони хосса доранд. Масалан, як навъ нолаи онҳо маънии «Ман ин ҷо, ин мавзеъ ҳам аз они мост»-ро ифода мекунад. Ин навъи ноларо олимон ба дастгоҳ сабт намудаанд, ки дар зарурат садои онро баланд мекунанд. Гургҳои атроф овозро шунида акси садо медиҳанд ва аз садояшон маълум мегардад, ки онҳо чанд саранд.

Курсҳои якрӯза

Дили баъзе мусофирон ҳангоми парвоз дар тайёра аз пасту баландшавии он аз эътидол берун метапад. Аз ин рӯ, гурӯҳе бори дуюм ба тайёра савор намешаванд.

Ҳамин ҷиҳатро ба назар гирифта, Ширкати ҳавопаймоии «Саут Африкэн эйруэйз»-и Ҷумҳурияти Африқои Ҷанубӣ курсҳои якрӯзаро ташкил додааст. «Тарсу»-ён дар дастгоҳи махсус ба парвозҳои баланд тайёр карда мешаванд. Хатмкунандагони курс дар як рӯз ба «ҷасур»-он табдил ёфта, дигар ҳангоми парвоз ба воҳима намеафтанд.

Баъди хатми курси якрӯза ба шиносномаи онҳо мӯҳри махсуси ширкат гузошта мешавад ва он чунин маънӣ дорад, ки онҳо танҳо дар тайёраҳои ин ширкат парвоз карда метавонанд. Агар қоида халалдор гардад, дар он сурат тавассути суд ҳисоббро баробар мекунанд.

Фарқи зану мард дар чист

Яке аз маҷаллаҳои Фаронса иттилоъ додааст, ки фарқ байни зану мард аз сад навъ зиёд аст. Масалан, майнаи мард нисбати майнаи зан 250-350 грамм вазнинтар аст. Аммо он далел бар ҳамин намебошад, ки мардҳо нисбат ба занон ҳушмандтаранд.

Ҳисси бӯйии занҳо нисбати ҳисси бӯйии мардҳо баландтар аст. Аммо дар корхонаҳои атриёти Фаронса мардон 80 фоизи кормандонро ташкил медиҳанд.

Мутахассисони олмонӣ бошанд, компютерро ихтироъ намуданд, ки миқдори зарфҳо ва амалиёти бонувонро дар ошхона ба ҳисоб мегирад. Бонуи дюселдорфӣ бо кӯмаки компютери мазкур амалиёти солонаи хешро дар ошхона хулоса кард. Компютер нишон дод, ки ӯ дар бадали як сол ду ҳазор табақ ва 8 ҳазор чумчаву чангак шустааст. Яъне дар тӯли як сол зан 5 тонна борро аз як ҷо бардошта ба ҷои дигар мондааст.

Равоншиноси амрикоӣ Бердиул бар он аст, ки ҳамсарон дар як шабонарӯз бояд аз 27 дақиқа бештар ҳамгап нашаванд. Сӯҳбату сухани кӯтоҳ вазъи барқарории оиларо таъмин мекардааст.

Кенгуруи дарахтнишин

Бо вуҷуди он, ки асри мо ба умқи асрори табиат бештар рафтааст, гоҳ-гоҳ кашфиёти хурду бузург сурат мегирад. Сайёди касбӣ Тифланнер дар ҷангали Гвинеяи Нав гашту гузор дошт. Дар назди дарахте ногоҳ қарор гирифт. Вале дар байни шоху барг ба ҷои парранда ҳайвони думдоре ба назар расид. Сайёд ҳанӯз ба ин гуна махлуқ рӯ ба рӯ нагардида буд.

Вақте ки сайёд ҷонвари даҳкилоиро ба мутахассисон нишон дод, ҳайрати табиатшиносон дучанд гашт. Онҳо низ кенгуруи дарахтнишинро бори аввал медиданд.

Сайёд тасодуфан дар илми табиатшиносӣ тозагие ворид карда буд.

Қоидаро риоя кардаанд

Дар Осорхонаи варзиши Лондон ду тангаи тиллоие нигоҳ дошта мешавад, ки ба футбол мутааллиқ аст.

Соли 1863 дар футболи Англия қоидаҳое ҷорӣ шуда буданд, ки ҳангоми бозӣ бо даст доштани тӯбро манъ мекард. Он вақт устоди тими шаҳри Шефилл роҳи осони ба қоида риоякуниро ёфта буд. Вай қабл аз бозӣ ба ҳар як бозингар дутой тангаи тилло медод ва хоҳиш мекард, ки дар ду даст яктогӣ маҳкам дошта, ба майдон дароянд. Ин ҳолат имкон дод, ки варзишгарон қоидаи бозиро вайрон накунанд.

«Дорбоз»-и номаълум

Дар шаҳри Сан-Франсиско мусобиқоти аҷибе сурат гирифт. Перомуни боми бинои маъмуриеро деворе печонда гирифтааст, ки 15 сантиметр бар, 335 метр дарозӣ дорад. Даъвогарони мусобиқа бе лангару ресмон бояд аз болои он босуръат ҳаракат кунанд.

Радиомуҳандис Бинг Роквелли 20-сола ҳунари дорбозӣ надошта бошад ҳам, дар бадали 26 сония роҳаки девори камбарро тай намуд.

Ҳайвонҳо низ мегирянд

Гиря танҳо барои инсон хос набудааст. Мавридаш ояд ҳайвонҳо низ ҳангоми ғаму ғусса хӯрдан гиря карда, дилашонро сабук мекардаанд. Инро қабл аз ҳама артистони сирки ба номи Дурови шаҳри Воронеж ба мушоҳида гирифтаанд. Барои шоуи «Манзараи фусункори об» палангги баҳриеро ба номи Сандра оварда буданд. Паланг ғайричашмдошт мурд. Байторон хулоса карданд, ки паланг бар асари заҳролудшавӣ ҳалок шудааст. Иштирокдори дуюми шоу «дугона»-и Сандра-Жанна аз ин ҳол сахт ба рикқат омада, ҳатто ба саҳна набаромад. Лутфу меҳрубониҳои соҳиб барояш хуш набуд, рафта-рафта аз фаъолият батамом рӯ тофт. Пайваста аз дидагонаш ашк мешорид.

✻ Одамони нек ✻

Арзи сипос

Мегӯянд, ки «То мусофир нашавӣ мусулмон нашавӣ». Ва дар замири ин ҳикмат чӣ қадар маънӣ ва ҳикмате ниҳон аст. Баъд аз сафарҳои зиёд ба шаҳру кишварҳои мухталиф кас ба рӯзгору зиндагии басо одамон шинос ва аз сӯҳбату ҳангомаҳои судманд бархӯрдор мешавад. Хулоса, оламу одам меомӯзад.

— Дар шаҳр ду хонаи шиносам ҳаст, яке намояндаи миллати рус асту дигаре аз ҳамзабонҳоямон, — ба ман мефаҳмонд амакбачаам Ёрқин, вақте ки маро барои таҷрибаомӯзӣ ба Тошканд фиристода буданд ва ӯ дар мактаби олии милитсия мехонд — аммо кадомашро барои иҷорашинӣ интихоб кардан ба худат вобаста, — мегуфт ӯ.

Инак, аз миён қариб ҳафт сол гузашта бошад ҳам, ман ҳоло ҳам аз роҳи пеш гирифтаи худ ҳаргиз таассуф нахӯрдаам. Зеро баъди дар хонаи Махайдиновҳо ба сифати иҷорашин истиқомат карданам, ба аҳли оилаи онҳо бисёр унс гирифтам. Махсусан, хоксорӣ, меҳнатдӯстӣ, меҳмоннавозӣ барин фазилатҳои хуби сарони хонавода Маъруфамаку Фотимахола ба ман хеле писанд омад. Онҳо аслан аз деҳаи Боғистони ноҳияи Бӯстонлиқ буда, соли 1942 ба ин ҷо (ноҳияи Мирзо Улуғбеки шаҳри Тошканд) омада будаанд.

— Худи Маъруфамак дар корхонаҳои зиёд ҳамчун коргари оддӣ кор карда бошад ҳам, ҳаргиз ба моли касе бо чашми бад нанигаристааст,— мегуфт боре меҳмони аз деҳааш омада. — Чуноне ки аз қиёфааш маълум аст, ин мардак ба ягон кас харҳашаву ҷанг накардааст, бисёр дили беозор дорад, — нақл мекард он меҳмон.

Ба ин гуфтаҳои меҳмон ман баъдтар эътимоди қавӣ ҳосил кардам. Дарвозаи ҳавлиашро аскаре мекӯфт: — Амак дар хона бошанд,— сӯроғ мекард ҷавони низомипӯш баъди лаҳзае соҳибхона баромада бо ӯ вохӯрд. — Ҳамон пуламро медодед, аз хизмат озод шуда ба хона рафта истодаам, бе тӯҳфаву савғо ба зодгоҳам наравам,— изҳор мекард ҷавон. Ва ин дам амак давон вориди хона шуда, як чизи қоғазпечро бароварда ба аскар дод. Маълум шуд, ки ба Маъруфамак пулҳои аз хонааш омадаро барои пасандозаш шаш моҳ пеш аз ин дода будааст. Мисли ин бисёр ҷавонони шинос, ки аз ҳар гӯшаву канори ҷумҳурӣ омада дар мактаби милитсагӣ мехонданд ё дар қисми ҳарбӣ хизмат мекарданд (ин муассисаву қисмҳо дар наздикии хонаи ӯ воқеанд) ба ин марди хурдҷуссаи беозор эътимоду боварии мустаҳкам дошта буданд.

Фотимахола ҳам бо шавҳараш ҳафт писару ду духтар ба воя расониданд. Фарзандонашон имрӯз ҳар яке соҳиби касбу кори худ шудаанд. Ин зани хушмуомила ва меҳмондӯст ҳабдаҳ сол боз аз паи фаррошӣ нон мехӯрад, нони ҳалол.

Вақти бозгашт ба Душанбе писари хурдаш — Каримҷон муштоқи сурудҳои ҳофизони тоҷик буданашро гуфта буд.

— Илоҷаш шавад, як-ду кассетаҳои онҳоро ин дафъа биёред, — илтимос мекард ӯ.

Баъди як сол тасмаҳои овози овозхонони маъруф Аҳмади Зоҳир ва Кароматуллои Қурбонро ҳатман гирифта овардам. Каримҷон чунон хурсанд шуд, ки гӯё тӯҳфаи гаронбаҳое овардаам...

Чанде пеш рӯзи дар Тошканд буданам, нохост онҳоро фикр кардам. Қариб як сол боз надидаам. Онҳоро сари қадам аз ҳолашон хабар нагирифта равам, намешавад. — Оқибат қарор кардам ман.

Хушбахтона, аз ин ҳол ҳардуяшон хеле шод шуданд. Фотимахоларо ба наздикӣ чашмашро ҷарроҳӣ кардаанд. Ҳоло сиҳат шудааст. Ба худ гуфтам: умри чунин одамони нек дароз бошад.

Анорбой ШОДИПУР.

«Нестле» дар Наманган

Солҳои охир шумораи корхонаҳои муштараке, ки бо сармояҳои хориҷӣ қад мекашанд, пайваста меафзояд. Корхонаи муштараки ӯзбекистониву швейтсарии «Нестле-Ӯзбекистон» аз ҷумлаи он мебошад, ки дар Наманган барпо гардидааст. Аҳли меҳнати он аввалин маҳсули дасти худро ба ҳукми истеъмолгарон пешкаш намуд.

Қайд кардан ҷоиз аст, ки Ширкати «Нестле» дар бисёр мамлакатҳои ҷаҳон корхонаҳои худро барпо карда, алҳол беш аз 3 ҳазору 800 номгӯй маҳсулотро пешкаши харидорон мекунад, ки аксари онро озуқа ташкил медиҳад. Ва ин маҳсулот бо хушсифатӣ, таъми хуб, зебогиву назаррабогӣ, ғанӣ будан аз витаминҳои табиӣ ба куллӣ фарқ мекунад.

Корхонаи мазкур дар заминаи Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Нафосат»-и Наманган созмон ёфта, арзиши умумиаш 37 миллион доллари ИМА мебошад. То ҳоли ҳозир 23,5 миллион доллари он азхуд гардидааст у навбати аввали он ба фаъолият шурӯъ кардааст.

Ҳоли ҳозир дар корхона дастгоҳу асбобу ускунаҳои замонавие гузошта шудаанд, ки аз Швейтсария, Итолиё ва Фаронса оварда шудаанд. Дар ин ҷо маҳсулоте омода мегардад, ки на танҳо талаби аҳолии Ӯзбекистон, балки мамлакатҳои ҳамсояро ҳам қонеъ мегардонад. 300 нафар алҳол бо шуғли доимӣ фаро гирифта шудаанд.

— Ман аз он фахру ғурур дорам, ки барои имрӯз ва фардои кишварам меҳнат мекунам, — мегӯяд коргари сехи қадоққунии об Ҳамид Исоев. — Хабари кушода шудани онро шунида, ба ин ҷо омадам. Дар бобати харидоргир шудани маҳсулот саҳми ман ҳам ҳаст.

Корхонаи мазкур 21 гектар майдонро ишғол намудааст. Биноҳои онро бунёдкорони фирмаҳои «Кентек»-и Ирландия ва «Айсел»-и Туркия якҷоя бо бинокорону васлгарони маҳаллӣ сохта, ба истифода супурданд. Корхона барои тайёр кардани маҳсулот аз ашёи хоми маҳаллӣ тахассусонида шудааст.

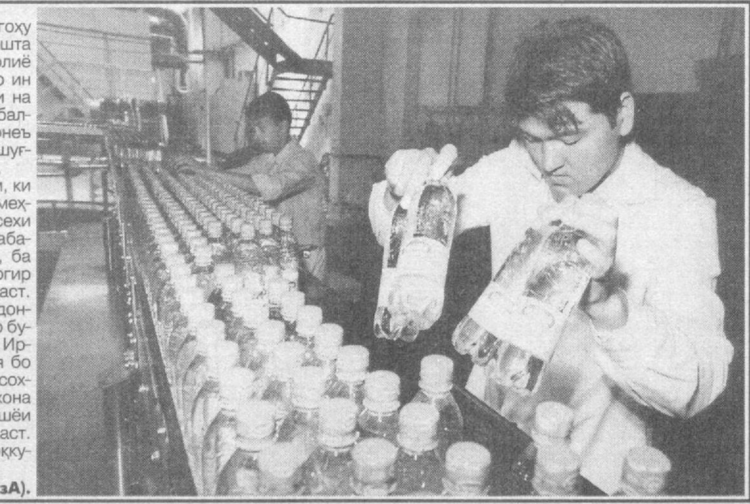

Дар сурат: коргари сехи қадоққунии об **Ҷаҳонгир ҒАНИЕВ.**

Матн ва сурати Ш.ОЛИМОВ (ӮзА).

НАВИГАРИҲОИ ВИЛОЯТИ НАМАНГОН

Сохтмони маҷмӯа

НАМАНГОН. Собиқ заводи пахтатозакунии рақами 3/4, ки дар маркази шаҳр бунёд шуда буду солҳои дароз ҳавои шаҳрро ғуборолуд мекард, мувофиқи қарори ҳокими вилоят ба ҷои дигар кӯчонида шуд. Мувофиқи қарори ҳокими вилоят дар ҷои заводи пахтатозакунӣ сохтмони маҷмӯаи истироҳатии «Маркази ҷавонон» оғоз ёфт. Майдони умумии он 40 гектарро ташкил намуда, дар он бунёд намудани амфитеатр барои 6000 тамошобин, аквапарк, варзишгоҳ, якчанд корти теннис, толори болопӯшидаи варзиш, кинотеатр, қаҳвахона, чойхона пешбинӣ шудааст.

Арафаи иди умумихалқии Наврӯз дар майдони сохтмон маросими гузоштани хишти аввал ба пойдевори маҷмӯа барпо гардид. Дар он ҳокими вилоят Т.Ҷабборов иштирок намуда, роҳбарони корхонаҳои калони саноатӣ, муштарак ва хоҷагиҳоро барои саҳм гузоштан ба сохтмони маҷмӯа даъват намуд. Аз номи ҳомиёни яке аз муассисони корхонаи муштараки истеҳсоли целлюлозаи «Намбум», роҳбари фирмаи «Квик стоп групп»-и Британиё Ж.Пател оиди саҳмгузории гурӯҳи корхонаҳои «Намбум» дар ин иқдоми нек изҳори ақида намуд.

Манораи нави телевизион

ЧУСТ. Солҳои охир бо сабаби кӯҳнашавии дастгоҳу таҷҳизоти қабулу паҳнкунии мавҷҳои маркази телевизионии Андиҷон сифати тасвири «оинаи нилгун» дар бисёр ноҳияҳои дури вилояти Наманган коҳиш ёфта буд. Ҳаминро ба эътибор гирифта Девони Вазирони ҷумҳурӣ оиди дар ноҳияи Чуст бунёд намудани манора ва маркази нави телевизион қарор қабул намуд. Чанде пеш маросими гузоштани хишти аввал ба пойдевори ин иншооти бузург баргузор гардид.

Арзиши лоиҳавии сохтмон 360 миллион сӯм буда, онро бинокорони колоннаи махсуси механиконидашудаи сайёри дар шаҳри Чуст будаи вазорати фарҳанги ҷумҳурӣ бунёд менамоянд. Телеманораи нав, ки баландии он 187 метрро ташкил намуда, бо дастгоҳу таҷҳизоти замонавӣ ҷиҳозонида мешавад, намоиши барномаҳои телевизиони ҷумҳуриро дар навад фоизи ҳудуди вилоят, алалхусус минтақаҳои наздикӯҳӣ ва кӯҳӣ беҳтар месозад. Инчунин, манораи нав барои паҳншавии мавҷҳои радио мусоидат намуда, хизматрасониро ба мизоҷони корхонаҳои алоқаи «Коском» ва «Ӯздунробита» низ беҳтар мегардонад. Якҷоя бо сохтмони манора назди он маркази телевизион ва се коттеҷ барои ходимони корхона, ҳамчунин дигар биноҳои ёрирасон бунёд хоҳад ёфт.

А. НУРИДДИНОВ,
мухбири худамон.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе мебарояд.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 344.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Х/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: Т. ТӮХТАЕВ.
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Г. Раҳимова.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.